Inhoudsopgave

Bijlagen

Voorwoord

De Algemene Rekenkamer Aruba (Rekenkamer) is belast met het onderzoek naar de doelmatigheid en rechtmatigheid van de ontvangsten en uitgaven van het Land. Om deze taak naar behoren te kunnen vervullen dient de Rekenkamer te beschikken over voldoende gekwalificeerd personeel en over voldoende middelen. Door de prioriteitenstelling, nl. het inhalen van de onderzoeken inzake de achterstallige jaarrekeningen 1987 tot en met 1995, is de Rekenkamer nog niet toe gekomen aan het opstellen van een formatieplan.

Ter versterking van de positie van de Rekenkamer als onafhankelijk controle-orgaan zou zij willen beschikken over haar budget en een eigen personeelsbeleid willen voeren, teneinde slagvaardiger te kunnen optreden. Om dit te kunnen bewerkstelligen is een wijziging van de Landsverordening Algemene Rekenkamer (PB 1956 no. 35), zoals gewijzigd, noodzakelijk. Mede in dit kader werkte de Rekenkamer in 1995 aan een voorstel tot wijziging van deze landsverordening, dat eind 1995 nog niet gereed was.

Op personeelsgebied kende de Rekenkamer in 1995 een wezenlijke uitbreiding; het personeelsbestand nam toe met 6 personeelsleden (2 technische bijstanders, 1 arbeidscontractant en 3 lokale krachten). Gezien de door de Rekenkamer toegezegde medewerking aan de inhaalslag van de achterstanden in de te onderzoeken jaarrekeningen was deze personeelsuitbreiding des te meer dringend. Onder paragraaf 1.2 zal aan het personeel aandacht worden besteed.

Ten aanzien van de uit te brengen rapporten naar aanleiding van de onderzochte, c.q. te onderzoeken, jaarrekeningen besloot het College in zijn vergadering van 27 oktober 1995 deze rapporten in het vervolg aan de Staten te doen toekomen twee maanden na de aanbieding aan de Minister van Financiën. Dit besluit werd genomen mede naar aanleiding van het feit dat de jaarrekening 1986 nog niet door de Minister van Financiën ter vaststelling was aangeboden aan de Staten, terwijl de Rekenkamer deze jaarrekening reeds bij brief no. 6b-88 dd. 9 mei 1988 had afgedaan.

In 1995 werkte de Rekenkamer aan zes concept-rapporten naast het jaarverslag 1994. Een samenvatting van de door de Rekenkamer in 1995 verrichte werkzaamheden wordt in paragraaf 1.6 gegeven.

De Rekenkamer vestigt nogmaals de aandacht op het feit dat zij de voor de uitvoering van haar werkzaamheden benodigde informatie nog niet tijdig en volledig ontvangt. Met name de namens het Land gesloten overeenkomsten werden òf in het geheel niet (o.a. Fabela, Luchthaven) òf met (grote) vertraging (o.a. voortgangsrapportages FINAR) ter inzage verstrekt.
Ten tijde van het uitbrengen van dit jaarverslag ontving de Rekenkamer de overeenkomst, afgesloten met Fabela ter inzage en zijn er afspraken gemaakt met betrekking tot de inzage van de documenten van de Luchthavenprojecten en het havenproject.

Het concept-jaarverslag 1995 is op 25 september 1996 ter becommentariëring aangeboden aan de Ministers met het verzoek hun commentaar uiterlijk 24 november 1996 aan de Rekenkamer te doen toekomen. Naderhand heeft de Rekenkamer de gelegenheid gegeven om dit concept-jaarverslag uiterlijk 3 december 1996 van commentaar te voorzien.

Aruba, 6 december 1996

ALGEMENE REKENKAMER ARUBA.

Mr. H.O. Toppenberg,
Voorzitter.

Drs. E.M. de Cuba RA,
Secretaris.

1 Algemeen

1.1 College

Het College bestond per 31 december 1995 uit drie leden, waaronder de voorzitter, en één plaatsvervangend lid. De benoeming van het andere plaatsvervangend lid bleef in 1995 uit. De samenstelling van het College was per 31 december 1995 dan ook als volgt:

- Mr. Hubert O. Toppenberg, voorzitter;
- Richard F.R. Harms, lid;
- Caspar B. Boekhoudt, B.Sc., lid;
- Juan B. Thijzen, plv. lid en;
- Vacature, plv lid.

Afb. 2: Het College van de Algemene Rekenkamer Aruba. Van links naar rechts het lid R.F.R. Harms, de voorzitter Mr. H.O. Toppenberg, het lid C.B. Boekhoudt B.Sc. en het plv. lid J.B. Thijzen

Het landsbesluit, houdende algemene maatregelen, van 28 januari 1988 ter uitvoering van artikel 8, eerste lid, van de Landsverordening Algemene Rekenkamer Aruba (PB 1956 no. 35), zoals gewijzigd, in het vervolg kortheidshalve aangeduid met LARA, diende ultimo 1995 (evenals eind 1994) nog steeds aangepast te worden in verband met de verhoging respectievelijk vaststelling van de remuneratie van de leden en plaatsvervangende leden. De Rekenkamer dringt erop aan de aanpassingen in dit landsbesluit, houdende algemene maatregelen, met spoed aan te brengen.

In zijn vergadering dd. 31 maart 1995 besloot de Ministerraad het presentiegeld (Afl. 15,00), welk ten behoeve van plaatsvervangende leden wordt geregeld in het eerste lid van artikel 8 van de LARA, - vooruitlopend op de wijziging van de LARA- nader vast te stellen op Afl. 50,00 per als zodanig bijgewoonde vergadering. Deze wijziging van de LARA wordt in het voorstel van de Rekenkamer verwerkt.

1.2 Personeel

Op 31 december 1995 waren er tien personen bij de Rekenkamer werkzaam in de volgende functies:

1 secretaris;

3 controleleiders (2 technische bijstanders en 1 arbeidscontractant);

1 controlemedewerkster (adjunct-commies I), die met studieopdracht verbleef in de Verenigde Staten vanaf 1 september 1993 tot en met 3 maart 1996;

3 controlemedewerkers (adjunct-commies);

1 secretaresse (adjunct-commies);

1 administratieve medewerkster (aankomend schrijver).

In verband met de in te halen achterstanden in de te onderzoeken jaarrekeningen vóór 30 september 1996 (oorspronkelijke planning) had de Rekenkamer dringend behoefte aan een ervaren registeraccountant. Deze diende op korte termijn te worden aangesteld teneinde de

realisatie van de planning niet in gevaar te brengen. De Regering stemde in met het verzoek (brief no. 95.159 dd. 12 september 1995) van de Rekenkamer om technische bijstand en geleidde dit door naar het Kabinet van Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken (KABNA). Aan dit verzoek kon KABNA echter in 1995 niet voldoen.

De personeelsbezetting van de Rekenkamer was sedert haar instelling, en is nog steeds gebaseerd op het uitgangspunt dat de Rekenkamer ter voorkoming van doublures in de controle zoveel mogelijk gebruik zou maken van de controleresultaten van de controlerende instanties, met name de Centrale Accountantsdienst (CAD), maar ook van de overige accountantskantoren, die een controle-opdracht door of namens het Land Aruba hadden gekregen.

1.3 Kantoorpand Wilhelminastraat 6

Zoals bekend mag worden verondersteld is de Rekenkamer sedert september 1987 gehuisvest in het gerenoveerde pand aan de Wilhelminastraat 6. Al geruime tijd ondervond de Rekenkamer steeds meer hinder van de drugsverslaafden die huisden c.q. huizen in de aangrenzende bouwval. Mede naar aanleiding van een inbraak bracht de Rekenkamer bij brief no. 94.237 dd. 23 november 1994 de Regering op de hoogte van de overlast die deze drugsverslaafden veroorzaakten. Herhaaldelijk troffen medewerkers van de Rekenkamer slapende drugsverslaafden aan bij de ingang van het gebouw. Ook werd het personeel veelvuldig lastig gevallen door bedelende drugsverslaafden. Bij brief no. 95.144 dd. 25 augustus 1995 verzocht de Rekenkamer de Regering dringend hiertegen maatregelen te nemen. Hierna is bij de Rekenkamer nog vijf keer ingebroken. Nadien is in de Ministerraadvergadering dd. 26 maart 1996 besloten dat de drugsverslaafden op zeer korte termijn zouden worden ondergebracht in het oude Huis van Bewaring. Halverwege juni 1996 vond het overbrengen van het merendeel van de drugsverslaafden plaats. Helaas moet de Rekenkamer constateren dat de overlast nog niet tot het verleden behoort.

1.4 Taken en bevoegdheden

Ingevolge artikel IV.5 van de Staatsregeling van Aruba is de Rekenkamer belast met het onderzoek naar de doelmatigheid en rechtmatigheid van de ontvangsten en uitgaven van het Land. In de Landsverordening van de 6de april 1956 tot instelling van een onafhankelijk controle-orgaan, welke bij eilandsverordening 'Ontwerp-Algemene overgangsregeling wetgeving en bestuur' (AB 1985 no. 30, hoofdstuk XVIII-27a, volgnummer 698) ook van toepassing werd verklaard voor de Algemene Rekenkamer Aruba, zijn haar taken en bevoegdheden nader gespecificeerd.

De Rekenkamer is op grond van het eerste tot en met het derde lid van artikel 31 van de LARA ook bevoegd om -naast de door haar in te stellen rechtmatigheids- en doelmatigheidsonderzoeken bij het Land-controle te verrichten bij instellingen, verenigingen, corporaties, naamloze vennootschappen, stichtingen of andere lichamen, in het genot van subsidie ten laste van het Land of het beheer voerend over gelden en goederen, vanwege het Land verstrekt.

1.5 Werkwijze Rekenkamer

Zoals eerder gesteld, kan de Rekenkamer op grond van het derde lid van artikel 24 van de LARA bij de uitvoering van de aan haar opgedragen controletaak gebruik maken van de resultaten der controlerende instanties. Zij zal zich wel door eigen waarneming hebben te overtuigen dat de controlerende instanties voldoende aandacht hebben besteed aan de in het eerste en tweede lid van artikel 24 van de LARA gestelde eisen. Teneinde dit te kunnen beoordelen heeft de Rekenkamer krachtens het vierde lid van artikel 24 van vorengenoemde landsverordening de bevoegdheid de werkschema's van de controlerende instanties op te vragen die deze op eerste aanvraag ter beschikking van de Rekenkamer moeten stellen. Ter voorkoming van kostbare doublures maakt de Rekenkamer in de praktijk zoveel mogelijk gebruik van de controleresultaten van de controlerende instan-

ties. Zo maakte de Rekenkamer in 1995 gebruik van de controleresultaten van de CAD (rapport-nos. CAD-961, CAD-94.001 en CAD-94.022) bij het onderzoek naar de jaarrekeningen 1987 tot en met 1989. Bij de onderzoeken inzake Tele Aruba NV en inzake de uitgaven 1990 en 1991 ten laste van de meerjarenplanfondsen vormden de controleresultaten van de desbetreffende externe accountants het uitgangspunt.

1.6 Verrichte werkzaamheden in kort bestek

In 1995 werd naast de publicatie van het jaarverslag 1994 door de Rekenkamer gewerkt aan:

- Het concept-rapport naar aanleiding van het onderzoek bij Tele Aruba NV; dit concept-rapport zal in verband met de uit te brengen rapporten van bevindingen inzake de jaarrekeningen 1987 tot en met 1995 pas eind april 1997 ter becommentariëring aan de verantwoordelijke Minister worden gezonden waarna het rapport eind juli 1997 kan worden uitgebracht.
- De concept-rapporten naar aanleiding van het onderzoek naar de jaarrekeningen 1987, 1988 en 1989, die naar verwachting op 31 december 1996 zullen worden aangeboden aan de Minister van Financiën. Overigens zullen de concept-rapporten met betrekking tot de onderzoeken van de jaarrekeningen 1990 tot en met 1995 uiterlijk op 24 januari 1997 aan de Minister van Financiën worden aangeboden. Eind maart 1997 zal de Rekenkamer alle rapporten van bevindingen inzake de jaarrekeningen 1987 tot en met 1995 aan de Staten ter informatie aanbieden.
- De onderzoeken inzake de uitgaven 1990 en 1991 ten laste van de meerjarenplanfondsen Aruba; de concept-rapporten met betrekking tot deze onderzoeken zullen in april 1997 ter becommentariëring worden verstuurd naar de Minister van Financiën. Deze rapporten zullen eind juni 1997 worden uitgebracht.

De Rekenkamer gaf in 1995 de hoogste prioriteit aan het inhalen van de achterstand in de te onderzoeken jaarrekeningen. Dit had o.m.

tot gevolg dat andere onderzoeken alleen in beperkte mate konden worden verricht. Kortheidshalve wordt hierbij verwezen naar paragrafen 7.2 en 10.2.

Tenslotte ving de Rekenkamer in 1995 aan met het formuleren van een voorstel tot wijziging van de LARA. Dit voorstel dient nog door het College te worden vastgesteld.

1.7 Reactie Minister van Financiën

De Minister reageerde als volgt:

Taak Rekenkamer
De vraag over het al of niet uitvoeren van accountantscontrole door de Rekenkamer wordt telkenmale opgeworpen.

De Regering is van mening dat gegeven de situatie van de administratie en administratieve organisatie van het Land geen sprake kan zijn van accountantscontrole. De Centrale Accountantsdienst voert gegeven deze situatie dan ook geen accountantscontrole uit en beperkt zich tot rapporten van bevindingen.
Gegeven deze situatie lijkt het de Regering, onafhankelijk van de vraag of dit tot de taak van de Rekenkamer behoort, dat een accountantscontrole door de Rekenkamer dan ook niet mogelijk is. Mogelijk kan de Rekenkamer, zoals de Centrale Accountantsdienst heeft gedaan, ook volstaan met een rapport van bevindingen.

De Regering is verder van mening, overeenkomstig de situatie in Nederland voor enige jaren, dat het begrip controle zoals vermeld in de Landsverordering Algemene Rekenkamer geen controle in de zin van een accountantscontrole uitmondende in een accountantsverklaring inhoudt. De accountantscontrole wordt bij het Land door de Centrale Accountantsdienst uitgevoerd. De controle van de Rekenkamer is een onafhankelijke toets op rechtmatigheid en doelmatigheid ten behoeve van de Staten.

1.8 Weerwoord Rekenkamer

Vooropgesteld wordt dat in dit jaarverslag nergens is gerept over al dan niet uitvoeren van accountantscontrole door de Rekenkamer. Voorts stemden, zoals uit paragraaf 2.5 zal blijken, de Staten reeds op 14 december 1995 in met een voorstel van de Rekenkamer om de jaarrekeningen 1987-1995 globaal te beoordelen hetgeen uiteraard zal uitmonden in rapporten van bevindingen bij de desbetreffende jaarrekeningen.
Dit neemt niet weg dat de Rekenkamer als uitgangspunt hanteert dat aan haar rapportages een volkomen (accountants)controle ten grondslag dient te liggen, waarmede niet gezegd wil zijn dat de Rekenkamer deze volkomen controle zelf uitvoert. Immers, de Landsverordening Algemene Rekenkamer geeft de Rekenkamer de ruimte gebruik te maken van de onderzoeksresultaten van de Centrale Accountantsdienst en andere controlerende instanties die in opdracht van de Regering een onderzoek hebben verricht. In de praktijk maakt de Rekenkamer dan ook dankbaar gebruik van deze onderzoeksresultaten ook al worden -zeker bij de overheidsdiensten- nauwelijks accountantscontroles ingesteld. Maar zouden de controlerende instanties volkomen (accountants)controles instellen dan nog kan de Rekenkamer deze uitkomsten niet zonder meer overnemen, maar moet door middel van "reviews" vaststellen of zij zich als onafhankelijk controle-orgaan achter de conclusies van deze controlerende accountants kan scharen.

2 Achterstanden jaarrekeningen

2.1 Algemeen

Op grond van artikel 42 van de Comptabiliteitsverordening 1989 (AB 1989 no. 72) dient de Minister van Financiën jaarlijks vóór 1 juni de jaarrekening over het afgelopen dienstjaar ter controle naar de Rekenkamer toe te zenden. De Rekenkamer is krachtens artikel 44 van de evengenoemde verordening verplicht over haar bevindingen met betrekking tot deze ingediende jaarrekening te rapporteren binnen 12 weken na de aanbieding ter controle. In het opstellen en de controle van de jaarrekeningen ontstonden, zoals in alle voorgaande jaarverslagen van de Rekenkamer werd gesignaleerd, grote achterstanden.

In 1995 werd met betrekking tot de vaststelling van de door de Algemene Rekenkamer Nederlandse Antillen (ARNA) onderzochte en aan het Bestuurscollege aangeboden rekeningen van de Algemene Dienst en bedrijven geen vooruitgang geboekt. De door de ARNA onderzochte en aangeboden rekeningen waren als volgt:

Overzicht 2.1-1: Gecontroleerde doch nog niet vastgestelde rekeningen

Rapport dd.	Dienst	Dienstjaar
1969	Alle diensten	1961
1983	Algemene Dienst	1962 t/m 1969
1984	Algemene Dienst	1970 t/m 1972
	Dienst Openbare Werken	1962 t/m 1972
	Telefoondienst	1962 t/m 1972
	Administratiebureau Ontwikkelingsprojecten	1962 t/m 1971
	Water- en Energiebedrijf	1962 en 1963

Evenmin onderging de toestand met betrekking tot de jaarrekeningen van het Eilandgebied Aruba over de dienstjaren 1972 tot en met 1985, die wel werden opgemaakt doch nimmer aan controle werden onderworpen, enige wijziging. Gezien de relevantie van deze jaarrekeningen en de onvindbaarheid van veel van de hieraan ten grondslag liggende documenten kwam de vraag op, op welke wijze deze rekeningen op een voor alle partijen aanvaardbare wijze zouden kunnen worden afgedaan. Zoals in het jaarverslag 1994 reeds naar voren werd

gebracht, stelde de Rekenkamer de Staten bij brief no. 94.060 dd. 29 maart 1994 voor, deze -al dan niet gecontroleerde- rekeningen conform vast te stellen. Op dit voorstel reageerden de Staten noch in 1994 noch in 1995.

Alvorens het saldo van de jaarrekening 1986 te kunnen vaststellen, dienen de rekeningen 1961 tot en met 1985 formeel te worden afgehandeld. Met spoed zullen in deze de nodige stappen moeten worden ondernomen teneinde te voorkomen dat er vertraging optreedt in de vaststelling van de jaarrekening over 1986 en de daarop volgende jaren.

2.2 Algemene dienst

Zoals reeds werd opgemerkt, ontstonden er in de opstelling en controle van de jaarrekeningen grote achterstanden. Teneinde deze achterstanden weg te werken nam de Ministerraad in 1993 het besluit om, naar analogie van de in de jaren 1985-1993 in Nederland gevolgde werkwijze bij de 'Operatie comptabel bestel', op Aruba een soortgelijk proces op te starten. Deze operatie is erop gericht de achterstanden in het opmaken c.q. onderzoeken van de jaarrekeningen 1987 tot en met 1995 weg te werken (Project inhaal achterstanden jaarrekeningen) en tegelijkertijd het financieel beheer (Project FINAR) te verbeteren. Op het 'Project inhaal achterstanden jaarrekeningen' wordt in paragraaf 2.5 teruggekomen.

De rekening van de Algemene Dienst over het dienstjaar 1986 wikkelde de Rekenkamer af bij brief no 6b-88 dd. [illegible] mei 1988, waarin zij -met redenen omkleed- verklaarde deze rekening niet te kunnen goedkeuren. Naar de Rekenkamer begreep nam de Regering daarna het besluit de geconstateerde tekortkomingen niet in deze rekening zelf doch in de rekening 1987 te corrigeren. Deze rekening is nog altijd niet aan de Staten ter vaststelling aangeboden. Mede naar aanleiding van het achterwege blijven van de aanbieding van deze jaarrekening aan de Staten ter vaststelling besloot de Rekenkamer dat zij

voortaan, na het verstrijken van twee maanden na het uitbrengen van deze onderzoeksrapporten aan de Minister van Financiën, deze uit eigen beweging ter informatie aan de Staten zal doen toekomen.

2.3 Landsbedrijven

De Rekenkamer beschikte over de volgende jaarrekeningen van de landsbedrijven, die -met uitzondering van de rekening inzake de meerjarenplanprojecten- samen met de desbetreffende jaarrekeningen van de Algemene Dienst onderzocht zullen worden:

- Landsbedrijf Ontwikkelingsprojecten (LOP). De Rekenkamer ontving in januari 1995 het rapport inzake de controle van de uitgaven over 1993 ten laste van de meerjarenplanfondsen Aruba.
  Conform de oude procedureregels meerjarenplanprojecten (PB 1981 no. 156) trad de Rekenkamer als extern controleur op. Op de met ingang van 1 april 1992 van kracht geworden procedureregels, waarin de Rekenkamer niet meer als extern controleur werd aangewezen, wordt onder paragraaf 14.1 teruggekomen.
- Dienst Openbare Werken (DOW). De rekening 1992 werd pas in juli 1995 ontvangen.
- Luchthavendienst (LHD). Ontvangen werd in augustus 1995 de jaarrekening 1994. In augustus 1995 zou de halverwege 1994 geplande privatisering van de LHD van kracht worden. Dit is niet gelukt. Naar verwachting zal deze privatisering in september 1996 -met terugwerkende kracht tot 8 maart 1996- zijn beslag krijgen.

2.4 Bijzondere rechtspersonen

Artikel 38 van de Comptabiliteitsverordening 1989 bepaalt dat de bij landsverordening ingestelde rechtspersoonlijkheid bezittende bedrijven en instellingen gehouden zijn om jaarlijks binnen drie maanden na afsluiting van het boekjaar, hun jaarrekening aan te bieden aan de Minister van Financiën. Op grond van artikel 24 van de LARA is de Rekenkamer belast met de controle van deze jaarreke-

ningen. De door de Rekenkamer in 1995 ontvangen (definitieve) jaarrekeningen zijn als volgt:

- SETAR	: jaarrekeningen 1991 en 1992;
- Volkskredietbank van Aruba	: jaarrekening 1993;
- Postspaarbank	: de laatste ontvangen jaarrekening heeft betrekking op het jaar 1988 en werd in 1992 ontvangen;
- Sociale Verzekeringsbank	: jaarrekening 1993;
- Algemeen Pensioenfonds van Aruba	: 1986 tot en met 1989.

2.5 Project inhaal achterstanden jaarrekeningen

Zoals reeds in het vorige jaarverslag werd gerapporteerd, nodigde de Centrale Commissie Financiën van de Staten in 1994 de Minister van Financiën (met de CAD en de Directie Financiën) en de Rekenkamer uit voor een vergadering naar aanleiding van de gerezen problemen bij het onderzoek van de in 1992 gereed gekomen jaarrekening 1987. Daarna volgden op ministerieel en ambtelijk niveau diverse besprekingen omtrent het onderzoek naar de achterstallige jaarrekeningen van het Land in het algemeen en de jaarrekening 1987 in het bijzonder.

Inmiddels had de Ministerraad in 1993 het besluit genomen om ook in Aruba een met het Nederlandse 'Operatie comptabel bestel' vergelijkbaar proces op gang te brengen. Deze operatie behelst een tweesporenbeleid, nl.:
- het inhalen van de achterstanden in het opmaken c.q. onderzoeken van de jaarrekeningen 1987 tot en met 1995 (Project inhaal achterstanden jaarrekeningen) en tegelijkertijd;
- het verbeteren van het financieel beheer (Project FINAR).

In het kader hiervan heeft de Rekenkamer zich bij brief no. 94.260 dd. 29 december 1994 verbonden de inhaalslag in het onderzoeken van de jaarrekeningen 1987 tot en met 1995 eind september 1996 te voltooien indien aan drie voorwaarden zou worden voldaan, t.w.:
a) uitbreiding van de personele bezetting van de Rekenkamer naast de reeds bestaande vacatures en toegezegde technische bijstanders met twee controlemedewerkers;

b) de beschikking over alle informatie omtrent:
  . de geïnventariseerde knelpunten;
  . de voorstellen tot verbetering c.q. oplossing;
  . de werkaanpak en het tijdpad betreffende zowel het inhalen van de achterstanden in het opmaken respectievelijk onderzoeken van de jaarrekeningen alsmede de financiële reorganisatie van het gehele overheidsapparaat;

c) volledige informatie omtrent alle zaken aangaande deze operatie inclusief de voortgang in de geplande verbeteringen.

Ad a Uitbreiding personeel

De Rekenkamer kreeg volledige medewerking bij de uitbreiding van het personeel. Echter, dat nam niet weg dat de Rekenkamer de in september 1995 ontstane vacature voor een ervaren registeraccountant pas in april 1996 kon vervullen door middel van een tijdelijke kracht. Hierdoor ontstond een groot planningsprobleem voor de Rekenkamer dat alleen maar toenam doordat de jaarrekeningen 1994 en 1995 niet volgens planning werden opgeleverd door de Directie Financiën, waardoor de CAD op zijn beurt noodgedwongen ook zijn planning diende aan te passen.

Ad b/c Informatieverstrekking

Aan de voorwaarde ten aanzien van de informatieverstrekking werd maar ten dele voldaan. De Rekenkamer moest vaststellen dat hoewel de Ministerraad had besloten dat zij de beschikking zou krijgen over alle gevraagde informatie, de uitvoering van dit besluit aanvankelijk veel te wensen overliet. De Rekenkamer constateerde enige verbetering in de informatieverstrekking doch deze verliep in 1995 bij lange na niet vlekkeloos. Zo werd de Rekenkamer in eerste instantie o.a. niet ingelicht over de opgetreden vertragingen in het opmaken c.q. onderzoeken van de jaarrekeningen; na een verzoek hiertoe kreeg de Rekenkamer later de beschikking over deze informatie. Doch de opgevraagde voortgangsrapportages met betrekking tot het opgestarte reorganisatieproces ter Directie Financiën mocht de Rekenkamer in 1995 niet ontvangen, ook niet na een verzoek harerzijds. In 1996 is enige verbetering opgetreden in deze informatie-

verstrekking; doch deze is nog altijd niet volledig, c.q. niet tijdig.

Voorts verzocht de Rekenkamer bij brief no. 95.192 dd. 10 november 1995 de Regering aan haar mededelingen te doen omtrent:

a) de streefdatum, die de Regering voor ogen heeft, om aan de Rekenkamer een door de CAD goedgekeurde jaarrekening ter controle aan te bieden;
b) de voorgenomen werkzaamheden respectievelijk maatregelen om te komen tot een goedkeurende verklaring bij de jaarrekening en het tijdpad van de diverse geplande, c.q. nog te plannen, werkzaamheden respectievelijk nog te nemen maatregelen om dit doel te bereiken.

Op deze vragen ontving de Rekenkamer geen antwoord.

Planning 'Project inhaal achterstanden jaarrekeningen'

De oorspronkelijke planning voor het 'Project inhaal achterstanden jaarrekeningen' diende als gevolg van niet voorziene factoren (opgetreden vertragingen in de vacaturevervulling) halverwege 1995 te worden aangepast. Bij deze aanpassing werd vooralsnog vastgehouden aan de streefdatum van 30 september 1996. Op die datum zouden de achterstallige jaarrekeningen 1987 tot en met 1995 gereed moeten zijn teneinde deze ter vaststelling aan de Staten aan te bieden.
De geplande opleverings- c.q. gereedkomingsdata van de jaarrekeningen c.q. rapporten van bevindingen zagen er na de aanpassing als volgt uit:

Overzicht 2.5-1: Planning inhaal achterstanden jaarrekeningen 1987-1995

Jaar-rekening	Directie Financiën		CAD		Rekenkamer	
1987					31-12-1995	(26-10-1995)
1988					31-12-1995	(20-11-1995)
1989					31-12-1995	(12-12-1995)
1990	17-05-1995	(29-08-1995)	30-09-1995	(30-09-1995)	31-01-1996	(31-01-1996)
1991	15-06-1995	(29-08-1995)	31-12-1995	(18-12-1995)	31-03-1996	(13-03-1996)
1992	15-07-1995	(29-08-1995)	31-01-1996	(31-01-1996)	30-04-1996	(23-04-1996)
1993	15-08-1995	(29-08-1995)	31-03-1996	(23-04-1996)	30-06-1996	(03-06-1996)
1994	30-09-1995	(01-08-1996)	30-04-1996	(23-08-1996)	01-07-1996	(16-08-1996)
1995	01-04-1996	(14-10-1996)	30-06-1996	(01-11-1996)	30-09-1996	(22-11-1996)

De tussen haakjes vermelde data betroffen achtereenvolgens werkelijke opleveringsdata door de Directie Financiën, de aanbiedingsdata aan de Rekenkamer van de door de CAD onderzochte jaarrekeningen en de gereedkomingsdata van de voorlopige concept-rapporten van de Rekenkamer.

Volledigheidshalve zij vermeld dat de haalbaarheid van vorengenoemde planning, voor wat betrof de Rekenkamer, in grote mate afhing van de tijdige beschikbaarheid van personeel voor de vacante functie en de oplevering van de jaarrekeningen van de ene dienst aan de andere.

In 1995 zou de Directie Financiën de achterstanden in de opstelling van de jaarrekeningen tot en met 1994 geheel hebben weggewerkt. Hoewel de concept-jaarrekening over 1994 in november 1995 aan de Minister van Financiën werd aangeboden had de Rekenkamer ultimo 1995 nog geen exemplaar van deze concept-jaarrekening in haar bezit. Tijdens het onderzoek naar deze jaarrekening in juli-augustus 1996 kwamen herhaaldelijk nieuwe definitieve versies boven tafel. Hierdoor kon de Rekenkamer haar onderzoek niet op doelmatige wijze afronden.
De jaarrekening 1995 werd door de Directie Financiën halverwege oktober 1996 opgeleverd.

Voor wat betreft de controle, haalde de CAD zijn planning door de gereedkoming van de CAD-rapporten dd. 29 september 1995 en 13 december 1995 inzake de globale beoordelingen van respectievelijk de jaarrekeningen 1990 en 1991.

De Minister van Financiën bood bij brief (zonder nos.) dd. 29 september 1995 en 15 december 1995 respectievelijk de jaarrekeningen 1990 en 1991 ter beoordeling aan de Rekenkamer aan. Ultimo 1995 waren de voorlopige concept-rapporten van de Rekenkamer inzake de onderzoeken van de jaarrekeningen 1987 tot en met 1989 gereed voor de interne beoordeling; deze zullen, na de interne beoordelingsprocedure doorlopen te hebben, naar verwachting op 31 december 1996

aan de Minister van Financiën worden aangeboden. De verschuivingen van de opleveringsdata van de jaarrekeningen 1994 en 1995 door de Directie Financiën/CAD hadden gevolgen voor de planning van de werkzaamheden bij de Rekenkamer. Immers, de bedoeling was de tijdelijk aangestelde registeraccountant met de interne beoordeling van deze jaarrekeningen te belasten. Aangezien deze jaarrekeningen niet conform de planning gereed waren dient de reeds overbelaste secretaris de interne beoordeling van de concept-rapporten, opgesteld naar aanleiding van de onderzoeken van deze jaarrekeningen, geheel voor haar rekening te nemen.

Ten tijde van het schrijven van dit jaarverslag is de planning van de uit te brengen rapporten nader ingevuld. De Rekenkamer streeft ernaar de rapporten naar aanleiding van de jaarrekeningen 1987 tot en met 1989 en die van 1990 tot en met en 1995 achtereenvolgens op 31 december 1996 en 24 januari 1997 aan de Minister van Financiën ter becommentariëring aan te bieden. Deze indeling houdt verband met de wijziging van de Comptabiliteitsverordening met ingang van 1 januari 1990. Aangezien de Rekenkamer de Minister van Financiën twee maanden de tijd geeft om commentaar te leveren op de rapporten inzake jaarrekeningen 1987 tot en met 1995 zal het gehele pakket niet eerder dan eind maart 1997 aan de Staten kunnen worden aangeboden. Dit brengt met zich mede dat de Rekenkamer noodgedwongen van haar intern beleid ten aanzien van de aanbieding van de rapporten moet afwijken.

Al dan niet controle achterstallige jaarrekeningen

De vraag van de Rekenkamer aan de Staten inzake het al dan niet controleren van de achterstallige jaarrekeningen is bij brief dd. 14 december 1995 (V/38/95-96) deels beantwoord. De Staten stemden in principe in met een globaal onderzoek in plaats van een (volkomen) controle van de achterstallige jaarrekeningen voor een bepaald aantal jaren, doch wensten meer duidelijkheid omtrent de streefdatum van de aanbieding van de eerste gecontroleerde jaarrekening. Dit principe-besluit is genomen naar aanleiding van een brief no. 95.208 dd. 6 december 1995 van de Rekenkamer waarin zij aandrong

een besluit te nemen met betrekking tot deze problematiek die sedert 1992 liep, opdat zij de achterstallige jaarrekeningen kon afwikkelen.

Zoals in voorgaande jaarverslagen reeds werd aangekaart ontstond het probleem toen bleek dat de CAD de jaarrekening 1987 beoordeelde in plaats van deze te controleren. Immers, de Rekenkamer is krachtens artikel 24 van de LARA wel gehouden om de jaarrekeningen van het Land te controleren, maar beschikte noch over menskracht om de controle van de jaarrekening 1987 zelf ter hand te nemen noch over middelen om zulks uit te besteden. Vooruitlopend op de aanbieding van de jaarrekening 1987 door de Minister van Financiën kaartte de Rekenkamer bij brief dd. 30 november 1992 dit probleem aan bij de Staten. Naar aanleiding van deze brief nodigden de Staten de Rekenkamer uit voor een hoorzitting; deze vond plaats op 23 september 1993. Hierna gaf de Minister van Financiën nadere toelichting op de post opschoningsrekening in de jaarrekening 1987 van per saldo Afl. 87.728.003,53. Deze toelichting was onderwerp van gesprek in de Statenvergadering dd. 14 april 1994, waarvoor zowel de Minister van Financiën, CAD en de Directie Financiën als de Rekenkamer waren uitgenodigd. Nadien voerde de Rekenkamer diverse besprekingen omtrent de controle van de jaarrekeningen met de Minister van Financiën, in tegenwoordigheid van de CAD en de Directie Financiën. Uiteindelijk vond op 20 december 1994 een gesprek met de Regering plaats waarin de Rekenkamer -behoudens de goedkeuring van de Staten en onder bepaalde voorwaarden- zich verbond medewerking te verlenen aan de inhaalslag van de achterstallige jaarrekeningen naar analogie van de "Operatie comptabel bestel" in Nederland. Van dit gesprek werden de Staten op de hoogte gebracht bij brief no. 94.260 dd. 29 december 1994. Hierop kreeg de Rekenkamer geen reactie en de Rekenkamer ging dan ook ervan uit dat de Staten stilzwijgend hun goedkeuring aan de inhaalslag hadden verleend. Tijdens een vergadering van de Rekenkamer met de Centrale Commissie Financiën van de Staten op 1 september 1995 bleek dat deze veronderstelling op een misvatting berustte. Immers, zowel vanuit de oppositie als vanuit de coalitie gingen stemmen op om tot controle van de achterstallige

jaarrekeningen over te gaan. Naar aanleiding van de tijdens deze vergadering geplaatste opmerkingen drong de Rekenkamer bij brief no. 95.155 dd. 11 september 1995 aan op meer duidelijkheid omtrent het standpunt van de Staten ten aanzien van deze jaarrekeningen. Na een onderhoud met de Statenvoorzitter op 11 december 1995 zegde deze toe dit onderwerp in de vergadering van de Centrale Commissie Financiën van de Staten van 13 december 1995 aan de orde te stellen. Bij brief (kenmerk V/38/95-96) dd. 14 december 1995 berichtte de Statenvoorzitter de Rekenkamer dat de Staten in principe geen bezwaar hadden tegen de beoordeling van de achterstallige jaarrekeningen maar dat zij gaarne nadere informatie wensten omtrent de termijn waarbinnen de Staten over gecontroleerde jaarrekeningen zouden kunnen beschikken.

Naar aanleiding van het door de Staten genomen besluit om te volstaan met de beoordeling van de achterstallige jaarrekeningen, dringt de Rekenkamer sedert 1 februari 1996 aan op de wettelijke regeling hiervan door middel van een wijziging van de LARA, waarbij het eerste en tweede lid van artikel 24 voor de jaren 1986 tot en met 1995 niet van toepassing worden verklaard. Door het lange uitblijven van deze concept-landsverordening trachtte de Rekenkamer om een eerste aanzet hiertoe te geven. Gelet op het feit dat de reorganisatie in 1996 nog niet geheel werd geïmplementeerd, werd in de aanzet tot de concept-landsverordening rekening gehouden met het niet van toepassing verklaren van het eerste en tweede lid van artikel 24 van de LARA voor de jaren 1986 tot en met 1996. Deze concept-landsverordening werd in de vergadering dd. 13 september 1996 aan de Ministerraad aangeboden.

2.6 Reactie Minister van Financiën

Algemeen

Alhoewel op diverse kleine onderdelen opmerkingen te maken zijn wenst de Regering uitsluitend in te gaan op de naar haar mening belangrijkste items. Te weten de achterstanden in het opstellen van de jaarrekeningen en de aanbieding van de jaarrekeningen aan de

Staten en de discussie over de inhoud van de taak van de Algemene Rekenkamer.

Achterstanden jaarrekeningen
De achterstand in het opstellen van jaarrekeningen door de Directie Financiën en het onderzoek van de jaarrekeningen door de Centrale Accountantsdienst (CAD) is door het opleveren van het rapport van de CAD bij de jaarrekening 1995 ingelopen.

De regering is voornemens op korte termijn de jaarrekeningen die nog niet aan de Staten aangeboden zijn, het betreft de jaarrekeningen van 1986 tot en met 1995, in een pakket aan de Staten aan te bieden.
Hiertoe zal de Regering overgaan nadat de Rekenkamer haar rapporten bij de betreffende jaarrekeningen heeft afgerond.

Na aanbieding aan de Staten van het pakket jaarrekeningen met de bijbehorende rapporten van de ARA is door de ARA bedoelde achterstand ingelopen.

Hierbij wenst de Regering op te merken dat in de weergave van de Rekenkamer met betrekking tot de planning en de realisatie van de oplevering van de rapporten door de Rekenkamer diverse malen de oorzaak voor vertraging bij het Land wordt gelegd. Kijkend naar de oorspronkelijke planning zoals met de betrokken partijen: Directie Financiën, Centrale Accountantsdienst en de Rekenkamer is overeengekomen en de realisatie van deze planning, welke vrijwel volgens de planning geschiedde, strookt dit niet met uw weergave.

2.7 Weerwoord Rekenkamer

Voor wat de laatste zin uit de reactie van de Minister betreft verwijst de Rekenkamer kortheidshalve naar de planning vermeld in paragraaf 2.5.

3 Comptabiliteitsverordening

Met ingang van 1 januari 1990 trad de Landsverordening van 28 december 1989 houdende regelen met betrekking tot de wijze van beheer en verantwoording van 's Lands gelden (Comptabiliteitsverordening 1989) in werking. Deze verving met eerbiedigende werking de oude Comptabiliteitsverordening (PB 1953 no. 1), zoals gewijzigd, en hanteert in tegenstelling tot de oude comptabiliteitsverordening een definitie van kosten en middelen op transactie-basis.

Ingevolge de Comptabiliteitsverordening 1989 zullen nadere uitvoeringsregels worden gegeven bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, c.q. landsbesluit met betrekking tot:

Comptabiliteitsverordening 1989

Artikel	Onderwerp
2 lid 3	Vaststelling financieel-economische classificatie;
12 lid 2	Beheer over andere kassen en geldswaardige papieren onder verantwoordelijkheid van een andere Minister;
17 lid 2	Personeelsvoorschotten;
17 lid 3	Aanvrage en uitbetaling van subsidies;
24 lid 2 en lid 3	Openbare verkopingen van aan het Land toebehorende roerende zaken;
25 lid 4	Aanbestedingen en de wijziging, schorsing en staking van werken;
43	Model jaarrekening;
46	Nadere regels in het belang van een goede uitvoering van de Comptabiliteitsverordening 1989.

De "Beheersverordening Landsbedrijven", die reeds in 1990 in concept aan de Ministerraad werd aangeboden, werd tot nog toe niet afgekondigd.

Het concept-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, inzake

personeelsvoorschotten werd in 1993 aangeboden aan de Minister van Financiën, die dit concept inmiddels voor enige aanpassingen terugstuurde naar de voorzitter van de comptabiliteitscommissie. Een aangepaste versie van dit concept werd in december 1995 aangeboden. De Rekenkamer dringt hierbij aan op een spoedige vaststelling van dit concept-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, gezien de gesignaleerde ontwikkeling in de verstrekking van personeelsvoorschotten waarvoor verwezen wordt naar punt 16.3 van dit rapport.

De commissie tot wijziging van de Comptabiliteitsverordening en het Comptabiliteitsbesluit, ingesteld bij ministeriële beschikking van 20 oktober 1987 (Fin/15826) en in het vervolg kortheidshalve aangeduid met de Commissie, bood in november 1994 aan de Minister van Financiën het concept-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van artikel 25, vierde lid, van de Comptabiliteitsverordening 1989 (Landsbesluit Aanbestedingen) aan, voor wat betreft de openbare aanbestedingen. Dit concept-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, werd nog niet afgekondigd.

In 1995 besteedde de Commissie veel aandacht aan de concept-landsverordening tot wijziging van de Comptabiliteitsverordening 1989 (AB 1989 no. 72) en de Landsverordening materieel ambtenarenrecht (AB 1989 no. GT 37) (technische wijzigingen); zo ook aan de concept-landsverordening tot wijziging van de Comptabiliteitsverordening 1989 (AB 1989 no. 72), de Landsverordening uitgifte eigendommen (AB 1989 no. GT 21) en de Subsidieverordening instellingen van openbaar nut (AB 1990 no. GT 34) (materiële wijzigingen). Eerstgenoemde concept-landsverordening zal eerdaags aan de Ministerraad worden aangeboden.

De Directie Financiën werkte in 1995 een voorstel uit voor een nieuwe functioneel-economische classificatie (FCL/ECL) en legde dit aan de Ministerraad voor ter goedkeuring. Deze nieuwe FCL/ECL-indeling werd in het Integraal Financieel Overleg van 16 januari 1996 vastgesteld door de Ministerraad. Naar de mening van de Rekenkamer hield de Directie Financiën bij het opstellen van de nieuwe FCL/ECL-indeling onvoldoende rekening met een aantal aandachtspunten

van controletechnische aard. De Rekenkamer legde deze punten vast in brief no. 96.101 dd. 26 april 1996 en wachtte ten tijde van het schrijven van dit jaarverslag het antwoord van de Minister van Financiën af.

Aan de voorbereiding van het ontwerp-landsbesluit ter uitvoering van het tweede lid van artikel 12, respectievelijk het tweede en derde lid van artikel 24, van de Comptabiliteitsverordening 1989 werd in 1995 geen aandacht besteed. De Commissie zag geen kans om laatstgenoemd ontwerp, dat in een vergevorderd stadium verkeerde, af te ronden.

De Minister van Financiën stelt ingevolge de Comptabiliteitsverordening 1989 voorts regels op met betrekking tot:

- de inrichting van de administratie en de wijze waarop deze wordt bijgehouden (artikel 10 Comptabiliteitsverordening 1989) en;
- verrekeningen tussen landsdiensten.

De ministeriële regeling inzake de administratie werd in 1991 afgekondigd (AB 1991 no. 115), terwijl de regels inzake verrekeningen tussen landsdiensten bij circulaire aan de diensthoofden kenbaar werden gemaakt.

4 Rapportages van de Centrale Accountantsdienst

4.1 Kasopnames

Van de CAD ontving de Rekenkamer in 1995 de volgende rapporten met betrekking tot de verantwoording van de kas, leges en retributies:

Overzicht 4.1-1: In 1995 ontvangen CAD rapporten inzake verantwoording kas, leges en retributies

Datum	No.	Omschrijving
09-01-1995	CAD-95.001	Controle van de verantwoording van de ontvangen gelden bij de Veterinaire Dienst over de periode 1 oktober 1990 tot 17 november 1994;
20-01-1995	CAD-95.002	Verantwoording retributies Dienst Technische Inspectie en Keuringslokaal over de periode 16/1/92 t/m 20/10/94;
20-02-1995	CAD-95.004	Controle inkomsten Posterijen over 1991 en 1992;
22-03-1995	CAD-95.007	Controle Retributie- en legesgelden bij de Directie Scheepvaart over de periode 1991 tot 7 september 1994;
24-03-1995	CAD-95.008	Onderzoek verantwoording van retributies bij de Directie Wetgeving over de periode 1/1/1994 tot 6/2/1995;
31-03-1995	CAD-95.010	Kasopname augustus 1994 bij het Centraal Bureau voor de Statistiek;
10-04-1995	CAD-95.013	Verantwoording kasgelden bij diverse diensten van de Directie Volksgezondheid;
24-05-1995	CAD-95.016	Kascontrole bij de Inspectie der Invoerrechten en Accijnzen;
18-07-1995	CAD-95.017	Kasopname 9/5/95 bij het Ontvangerskantoor.

4.2 Overige onderzoeken

Naast de rapportages inzake de controle van de kas, leges en retributies ontving de Rekenkamer de volgende door de CAD uitgebrachte rapporten in 1995:

Overzicht 4.2-1: In 1995 uitgebrachte CAD-rapporten inzake overige onderzoeken.

Datum	No.	Omschrijving
22-12-1994	CAD-94.022	Controle rekening 1989 van het Land;
24-02-1995	CAD-95.006	Onderzoek jaarrekeningen 1992 en 1993 van de Stichting Gezinsvervangend Tehuis;
21-03-1995	CAD-95.003	Onderzoek financiële verantwoording Stichting Casa Cuna Progreso over 1987 t/m 1990;
28-03-1995	CAD-95.009	Beoordeling financieel verslag Aruba Body Building & Powerlifting Association inzake de 19de jaarlijkse Midden-Amerikaanse ■ Caraïbische Amateur Body-building Kampioenschappen;
24-04-1995	CAD-95.011	Subsidie-onderzoek m.b.t. Kinderdagverblijf "Te Aworo" over boekjaar 1993;
13-06-1995	CAD-95.014	Controle toeristenbureau New Jersey 1992 en 1993;
11-07-1995	CAD-95.018	Beoordeling financiële verantwoording commissie Aruba Jazz & Latin Music Festival over het boekjaar 1994;
29-09-1995	CAD-95.020	Jaarrekening 1990 van het Land;
03-10-1995	CAD-95.019B	Onderzoek Directie Vreemdelingenzaken;
13-10-1995	A.95.298	Onderzoek Directie Landbouw, Veeteelt en Visserij;
16-10-1995	CAD-95.022	Onderzoek bij de Inspectie der Invoerrechten en Accijnzen inzake de dienstverlening bij de Sectie Luchthaven-Vracht over de bij de Luchthaven binnengekomen goederen in 1993 en 1994;
13-12-1995	CAD-95.023	Onderzoek jaarrekening 1991 van het Land.

Gegeven de in 1995 gestelde prioriteit om met name de achterstand in de jaarrekeningen weg te werken was de Rekenkamer slechts in beperkte mate in de gelegenheid nadere onderzoeken te verrichten. Daarom zal de Rekenkamer in de volgende hoofdstukken slechts aan een aantal van de onder 4.1 en 4.2 vermelde CAD-rapporten aandacht kunnen besteden.

5 Financieel Beheer

5.1 Algemeen

In dit hoofdstuk stipt de Rekenkamer een viertal onderwerpen aan, verband houdende met het financieel beheer, nl.:

a) het principe-besluit van de Ministerraad inzake artikel 30 van de LARA;
b) instelling van ministeries;
c) Landsverordening tot vaststelling van de begroting van het Land Aruba voor 1995 c.q. 1996;
d) naleving van de artikelen 25 en 26 van de Comptabiliteitsverordening 1989.

5.2 Principe-besluit artikel 30 LARA

In zijn vergadering van 4 november 1994 nam de Ministerraad het besluit erop toe te zien dat wordt voldaan aan de bepalingen van het eerste en tweede lid van artikel 30 van de LARA, die als volgt luiden:

1 *Aan de Algemene Rekenkamer wordt een exemplaar gezonden van de landsverordeningen tot vaststelling van en wijziging van de begroting en de begrotingen der fondsen en takken van dienst van het land, alsmede afschrift van alle besluiten en beschikkingen het begrotingsbeheer betreffende, van alle overeenkomsten, besluiten, beschikkingen en rechterlijke uitspraken, welke ontvangsten of uitgaven tengevolge hebben, dan wel daarop of op het geldelijk of materieel beheer betrekking hebben of van invloed zijn.*

2 *Zij ontvangt desverlangd afschrift van andere bescheiden, waarvan zij dit in verband met de uitvoering van de haar opgedragen taak wenselijk of nodig oordeelt.*

De Rekenkamer ervaarde dit genomen besluit als zeer positief, maar moest helaas constateren dat de uitvoering van dit genomen besluit, voor wat betreft de volledigheid en tijdigheid van de toegezonden informatie, nog steeds veel te wensen over liet.

Zo ontving de Rekenkamer geen afschrift van overeenkomsten betreffende o.a. SETAR, uitbreiding luchthaven, huur kantoorgebouw Directie Financiën en diverse gerechtelijke uitspraken. Deze voorbeelden, die ter kennis van de Rekenkamer kwamen via de media, waren slechts ter illustratie. Het moge duidelijk zijn dat de Rekenkamer op deze manier niet optimaal kan functioneren. Bovendien wekte het verbazing bij de Rekenkamer dat de nieuwsmedia wel over de informatie konden beschikken, terwijl de Rekenkamer, die op grond van de LARA daartoe gerechtigd was en is, deze informatie -ook na uitdrukkelijke verzoeken hiertoe- werd onthouden.

5.3 Instelling ministeries

Het regeringsaccoord bracht met zich mede dat de per 1 september 1994 aangetreden Regering ministeries instelde, die afweken van de ministeries, ingesteld bij Landsverordening instelling ministeries (AB 1985 no. 56), zoals gewijzigd. In haar jaarverslag 1994 stelde de Rekenkamer deze problematiek reeds aan de orde. Eind november 1995 lag de ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening instelling ministeries bij de Directie Wetgeving. Teneinde te voorkomen dat de ontwerp-begroting 1996 moest worden aangepast, besloot de Regering de inwerkingtreding van de gewijzigde Landsverordening instelling ministeries te bepalen op 1 januari 1997. Ten tijde van het schrijven van dit jaarverslag werd de ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening instelling ministeries behandeld en vastgesteld door de Staten.

De Rekenkamer wijst hierbij nogmaals op de gevolgen van de verlate behandeling van deze ontwerp-landsverordening. De begrotingen 1994, voor wat betreft de periode september tot en met december, 1995 en 1996 konden niet worden aangepast overeenkomstig de ingestelde ministeries en daardoor droeg een aantal Ministers de financiële verantwoordelijkheid (conform begroting) voor beslissingen die feitelijk door een andere Minister werden genomen.

5.4 Landsverordening tot vaststelling begroting Land Aruba 1995 c.q. 1996

In het kader van het deelproject 3 van het verbeteringsprogramma Financieel Beheer Aruba (FINAR) bracht de Directie Financiën in augustus 1995 een nota uit getiteld 'Regels vóor de budgetdiscipline'. Deze nota is integraal opgenomen in de losbladige bundel 'Richtlijnen en Uitgangspunten voor de Begroting' die de Directie Financiën, sectie begrotingen, eind 1995 uitbracht. De Rekenkamer juichte deze richtlijnen toe, doch moest wel constateren dat met name de beschrijving van de nieuwe economische classificatie (ECL)-posten, welke noodzakelijk is voor het bewaren van de eenheid van definitie tussen diensten onderling, te lang op zich liet wachten. Deze werd pas op 16 februari 1996 uitgebracht door de Directie Financiën, dus slechts enkele dagen voordat alle overheidsdiensten hun wenselijkheidsbegrotingen (29 februari 1996) dienden in te leveren.

Tegen de in deze bundel opgenomen functionele en economische coderingen, die in het Integraal Financieel Overleg van 16 januari 1996 werden vastgesteld, uitte de Rekenkamer bij brief no. 96.101 dd. 26 april 1996, gericht aan de Minister van Financiën, haar (controletechnische) bezwaren. Ten tijde van het schrijven van dit jaarverslag ontving de Rekenkamer nog geen reactie van de Minister.

In voornoemde bundel werd vooral aandacht besteed aan de te volgen procedures bij de gehele begrotingscyclus en werden regels opgenomen met betrekking tot de budgetdiscipline. De Rekenkamer beschouwde deze bundel als een belangrijke, tastbare aanzet tot verbetering van het financieel beheer. Dit was echter slechts het begin; in een later stadium zal de Rekenkamer nog terugkomen op de uitvoering van de procedures, uitgangspunten c.q. regels. Immers, deze procedures, uitgangspunten c.q. regels beoogden een garantie te zijn voor het opstellen van een reële ontwerp-landsverordening tot vaststelling van de begroting van het Land Aruba voor het dienstjaar 1997.

Zonder inhoudelijk op de begrotingen 1995 en 1996 in te willen gaan in dit jaarverslag wenst de Rekenkamer wel de volgende opmerkingen te plaatsen.

- De Rekenkamer moest -naar aanleiding van een zeer summier onderzoek naar de post salarissen in de begroting- vaststellen dat bij de opstelling van de ontwerp-landsverordeningen tot vaststelling van de begrotingen van het Land Aruba voor de dienstjaren 1995 en 1996 niet de nodige zorgvuldigheid werd betracht. Tussen de ontwerp-landsverordening en de bijlage inzake de personeelslasten, behorende bij de memorie van toelichting 1995 en 1996, werden nogal verschillen door de Rekenkamer geconstateerd. Ter illustratie is in bijlage 1 een overzicht van deze verschillen voor het jaar 1996 opgenomen.
- De Rekenkamer is nog altijd de mening toegedaan dat middels het toegevoegde derde lid van artikel 2, opgenomen in het voorstel tot wijziging van de begroting voor het dienstjaar 1996, welke staande de openbare vergadering is aangeboden, essentiële wijzigingen zijn doorgevoerd. Naar de mening van de Rekenkamer had deze toevoeging dan ook niet mogen plaatsvinden via de nota van wijzigingen. Immers, op grond van het derde lid van artikel 2 van de Landsverordening tot vaststelling van de begroting van het Land voor het dienstjaar 1996 kan, bij de uitgifte van de staatsobligaties ter financiering van het tekort, worden afgeweken van de procedures, zoals opgenomen in de Landsverordening schatkistpapier. Voorwaarde is wel dat de nieuwe procedures in het landsbesluit, houdende algemene maatregelen, zoals bedoeld in het tweede lid van artikel 2 van de onderhavige landsverordening worden omschreven. Door toevoeging van het derde lid van artikel 2 zouden, bij de uitgifte van deze staatsobligaties, zowel het tendersysteem als het girale registratiesysteem bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen kunnen worden ingevoerd. De Rekenkamer stelde hiermede vast dat de Staten de invulling van de voorwaarden, die in acht dienden te worden genomen, bij de uitgifte van deze staatsobligaties, aan de Regering overlieten. Bij brief no. 96.038 dd. 21 februari 1996 stelde de Rekenkamer nadere vragen met betrekking tot het mogelijk invoe-

ren van het tendersysteem en het giraal registratiesysteem. Ten tijde van het schrijven van dit jaarverslag ontving de Rekenkamer nog geen reactie.

Aan de begrotingen 1995 en 1996 zal de Rekenkamer in het kader van de onderzoeken van de desbetreffende jaarrekeningen meer aandacht besteden.

Voorts merkt de Rekenkamer op dat in het nader rapport, behorende bij de ontwerp-landsverordening tot vaststelling van de begroting van het Land voor het dienstjaar 1996, werd gesuggereerd dat de Rekenkamer een taak zou hebben bij de advisering van de Staten omtrent de juistheid van de begrote bedragen vóór de vaststelling van de begroting. De Rekenkamer zag en ziet zelf geen taak voor haar weggelegd om de Staten te adviseren voordat de begroting is vastgesteld. Immers, de begroting is de norm waaraan de Rekenkamer de jaarrekening toetst. Het vóóraf adviseren van de Staten hieromtrent zou de Rekenkamer in collisiegevaar kunnen brengen en van invloed kunnen zijn op haar onpartijdigheid en onafhankelijkheid. Bij de controle van de jaarrekeningen kan de Rekenkamer uiteraard wel opmerkingen plaatsen over de realiteitswaarde van de begroting en aanbevelingen geven die bij een volgende begrotingscyclus in acht zouden moeten worden genomen.

Voor de Rekenkamer is het wel denkbaar dat de Staten haar benaderen met het verzoek een onderzoek in te stellen naar bepaalde ramingen nog voordat zij een definitieve beslissing hebben genomen. Echter, de Rekenkamer zal een dergelijk onderzoek slechts in overweging nemen als er sprake is van een concrete vraagstelling waarbij het Rekenkameronderzoek objectieve informatie kan opleveren die van belang kan zijn voor de besluitvorming.

5.5 Naleving artikelen 25 en 26 Comptabiliteitsverordening 1989

De Rekenkamer signaleerde dat met enige regelmaat werd afgezien van het houden van een openbare aanbesteding dan wel onderhandse aanbe-

steding, zonder dat zij een ministeriële beschikking hieromtrent ontving. De Rekenkamer wil hierbij de aandacht erop vestigen dat het afzien van het houden van aanbestedingen bij ministeriële beschikking dient te geschieden. Indien het opmaken van de ministeriële beschikking achterwege wordt gelaten, dan heeft dit repercussies voor de rechtmatigheid van de met de gunning gepaard gaande uitgaven. Hoewel op de naleving van de artikelen 25 en 26 van de Comptabiliteitsverordening 1989 in het kader van de onderzoeken van de jaarrekeningen zal worden teruggekomen, acht de Rekenkamer het tot haar taak nu reeds te signaleren dat anno 1996 nog steeds geen contractenregister wordt bijgehouden. Hierdoor is het voor de controlerende instanties volstrekt onmogelijk om op doelmatige wijze de naleving van de comptabiliteitsvoorschriften op dit punt te controleren. De Rekenkamer is de mening toegedaan dat alle ten name van het Land Aruba aangegane overeenkomsten centraal dienen te worden geregistreerd door de Directie Financiën oftewel door bijvoorbeeld de Directie Juridische en Algemene Zaken.

6 Algemeen Bestuur

6.1 Pensioenen (ex-)bestuurders

Mede naar aanleiding van de in 1994 ontvangen landsbesluiten van de Nederlandse Antillen inzake pensioenuitkeringen aan ex-bestuurders van Arubaanse afkomst startte de Rekenkamer met de bestudering van de vigerende Landsverordening van 29 oktober 1991 houdende nieuwe regeling van de toekenning van uitkering en van pensioen aan Statenleden, zomede van pensioen aan hun nabestaanden (AB 1991 no. 123). Hoewel deze studie toentertijd niet was afgerond gaven de bepalingen in het vijfde lid van artikel 6 in combinatie met het eerste lid van artikel 9 van deze landsverordening -vanwege de financiële gevolgen voor 's Landskas- de Rekenkamer aanleiding tot het plaatsen van enkele kanttekeningen.

Resumerend stelde de Rekenkamer in haar vorig jaarverslag het volgende:

- Het achterwege laten van de inkortingsbepalingen (artikel 7, eerste en tweede lid en artikel 8, eerste, tweede en derde lid van de Landsverordening van de 15de april 1964 regelende de uitkering bij overlijden en het pensioen van de gewezen leden der Staten alsmede het pensioen van hun weduwen en wezen) (PB 1964 no. 60), zoals gewijzigd, werd naar de mening van de Rekenkamer niet voldoende gerechtvaardigd. De Rekenkamer wees erop dat het achterwege laten van de inkortingsbepalingen tot gevolg had dat pensioenen tezamen met de overbruggingstoelage van ex-bestuursleden in totaliteit konden oplopen tot ruim twee maal de huidige jaarlijkse schadeloosstelling (circa Afl. 75.000,00) van Statenleden. De Rekenkamer vermocht niet in te zien welke de beweegredenen konden zijn om ten laste van 's Landskas aan ex-Statenleden een overbruggingstoelage toe te kennen als deze reeds inkomsten genoten welke de jaarlijkse schadeloosstelling van Statenleden overschreden.

- Een pensioen behoort een oudedagsvoorziening te zijn welke normaliter aan een bepaald maximum is gebonden.

De hiervoren genoemde wetsartikelen zijn aangehaald in bijlage 2 van dit verslag.

Ondanks deze kritische kanttekeningen is het de Rekenkamer gebleken dat de Staten o.a. de volgende ontwerp-landsverordeningen met betrekking tot pensioenen aanvaardden op 3 april 1996:

- de ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening Pensioen leden der Staten (AB 1991 no. 123);
- de ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Pensioenverordening gewezen eilandsraadsleden;
- de ontwerp-landsverordening, regelende de rechtspositionele bepalingen van ministers en gewezen ministers;
- de ontwerp-landsverordening, regelende de rechtspositionele bepalingen van de gevolmachtigde minister en gewezen gevolmachtigde ministers.

Deze ontwerp-landsverordeningen werden -tegelijkertijd met de ontwerp-landsverordening bezoldigingsregeling, alsmede overige geldelijke voorzieningen van de leden van de Staten en de ontwerp-landsverordening tot wijziging van de landsverordening geldelijke voorzieningen Statenleden (AB 1988 no. GT 17)- zonder het advies van de Raad van Advies unaniem aangenomen.

De Rekenkamer stelde vast dat hoewel in de considerans van de desbetreffende ontwerp-landsverordeningen is opgenomen dat de Raad van Advies is gehoord, dit niet het geval bleek te zijn, hetgeen in strijd is met artikel IV.1, eerste lid, letter a van de Staatsregeling (AB 1987 no. GT 1). Naar de Rekenkamer begreep werden deze ontwerp-landsverordeningen achteraf ter advisering aan de Raad van Advies aangeboden.

Vooropgesteld wordt dat de Rekenkamer zich, gezien de korte tijd, nog niet heeft kunnen verdiepen in de omvang van de financiële gevolgen voor het Land Aruba, voortvloeiende uit de aangenomen ont-

werp-landsverordeningen. Hierop zal de Rekenkamer in een volgend verslag terugkomen. Evenwel kan de Rekenkamer zich niet onthouden een aantal kritische opmerkingen te plaatsen met betrekking tot de pensioenen van de (ex-)bestuurders:

- Het terugbrengen van het aantal jaren, waarin het maximale pensioen kan worden opgebouwd van 12 naar 8 jaren wordt naar de mening van de Rekenkamer onvoldoende gerechtvaardigd via de memorie van toelichting, luidende:

  "De voorgestelde wijziging heeft, zoals blijkt uit de considerans van het ontwerp ten doel om de periode van 12 jaren terug te brengen tot 8 jaren, en wel om dezelfde overwegingen die indertijd geleid hebben tot de vaststelling van de periode van 12 jaren. Die overwegingen waren, dat het niet vaak voorkomt dat een Statenlid voor een langere tijd dan 12 jaren als zodanig fungeert."

  Ter vergelijking zij hier vermeld dat voor de leden der Staten van de Nederlandse Antillen het aantal jaren waarin het maximale pensioen kan worden opgebouwd 16 jaar bedraagt (PB 1990 no. 82: artikel 6, eerste lid).
- De inkortingsbepalingen -ingeval van samenloop van pensioen en andere uitkeringen direct of indirect ten laste van de begroting van het Land Aruba- zijn niet voor de (ex-)leden der Staten in ere hersteld, ondanks de opmerkingen van de Rekenkamer in haar jaarverslag 1994. Deze inkortingsbepalingen zijn thans ook voor de (ex-)Ministers achterwege gelaten. Naar de mening van de Rekenkamer gaat hiervan een precedentenwerking uit. De Rekenkamer vermag dan ook niet in te zien waarom de inkortingsbepalingen, zoals opgenomen in het eerste lid van artikel 50 van de Pensioenverordening landsdienaren (AB 1991 no. GT 25), in principe geldig voor alle landsdienaren, niet zouden moeten gelden voor (ex-)bestuurders.
- Bovendien miste de Rekenkamer node een overzicht van de financiële gevolgen voor het Land Aruba, voortvloeiende uit deze ontwerp-landsverordeningen. De Rekenkamer wijst er in dit verband op dat het eerste lid van artikel 6 van de Comptabiliteitsverordening 1989 bepaalt:

Indien een landsverordening kan leiden tot hogere of lagere kosten, investeringen of middelen voor het lopende begrotingsjaar of voor latere jaren, dient de memorie van toelichting op het ontwerp voor de desbetreffende landsverordening expliciet de financiële gevolgen in een afzonderlijk onderdeel te vermelden, waarbij tevens worden aangegeven of, onderscheidenlijk in hoeverre, de financiële gevolgen begrepen zijn in de laatst ingediende begroting, en uit welke middelen deze uitgaven gedekt zullen worden.

De kosten, verbonden aan deze verbetering van de rechtspositie van de (ex-)bestuurders, zullen hoog zijn en alleen maar versterkt toenemen als straks als gevolg van de herziening van de bezoldigingsregeling van de landsdienaren ook het maximum pensioen, dat ingevolge de Pensioenverordening landsdienaren aan een gewezen ambtenaar jaarlijks kan worden toegekend, wordt verhoogd. Immers, het pensioen van de (ex-)bestuurders is wettelijk gekoppeld aan het maximum pensioen van de landsdienaren.

Resumerend is de Rekenkamer de mening toegedaan dat het terugbrengen van het aantal dienstjaren, waarin het maximale pensioen ten behoeve van Statenleden kan worden opgebouwd, en het achterwege laten van de inkortingsbepalingen onvoldoende gerechtvaardigd en beslist onvoldoende financieel onderbouwd worden in de memorie van toelichting, behorende bij de desbetreffende ontwerp-landsverordeningen.

Op grond van het voorgaande doet de Rekenkamer een dringend beroep op alle betrokkenen deze ontwerp-landsverordeningen met betrekking tot de verbetering van de rechtspositie van (ex-)bestuurders ernstig te heroverwegen.

7 Justitie

7.1 Kustwacht

Bij Koninklijk besluit van 14 december 1995 (Stb. 618), houdende voorlopige regeling van de instelling van de Kustwacht voor de Nederlandse Antillen en Aruba (Voorlopige regeling Kustwacht voor de Nederlandse Antillen en Aruba) (AB 1996 no. 6) werd de instelling van de Kustwacht voor de Nederlandse Antillen en Aruba geregeld. Volgens de nota van toelichting is de Kustwacht gevormd met het oog op de maritieme rechtshandhaving op zee, in het licht van de toenemende illegale handel in verdovende middelen en het transport van deze middelen over zee of door de luchtruim erboven. De kosten van de Kustwacht worden op grond van het vierde lid van artikel 7 van de 'Voorlopige regeling Kustwacht voor de Nederlandse Antillen en Aruba' gedragen door Nederland, de Nederlandse Antillen en Aruba gezamenlijk. Uit de begroting van het Land Aruba voor het dienstjaar 1996 bleek dat rekening werd gehouden met een investering ad Afl. 3.300.000 ten behoeve van de Kustwacht. Echter, het opnemen van de bijdrage van Aruba in de exploitatiekosten in de begroting 1996 bleef, voorzover de Rekenkamer dat kon beoordelen, achterwege. Bij de controle van de jaarrekening 1996 zal hierop worden teruggekomen.

7.2 Directie Vreemdelingenzaken

Geconcludeerd werd in het rapport CAD.95.019B dd. 3 october 1995 dat er bij de Directie Vreemdelingenzaken (DVZ) in de periode van 20 april 1993 tot en met 7 april 1995:

- niet werd gehandeld volgens de geldende regels en voorschriften, neergelegd in de Comptabiliteitsverordening 1989, en;
- de kasinstructie dd. 27 mei 1991 niet werd nageleefd.

O.a. constateerde de CAD bij het onderzoek het volgende:

- de zeer hoge bedragen in kas;
- het niet afrekenen van voorschotten (o.a. dienstreizen);
- het via de kas doen van uitgaven (anders dan bankstortingen en restituties);
- het per kas netto uitbetalen van bruto-overwerkvergoedingen, dus zonder inhoudingen van belasting en sociale lasten te plegen;
- het niet naleven van de aanbestedingsvoorschriften ex artikel 25 van de Comptabiliteitsverordening 1989.
  De reden om af te zien van onderhandse aanbestedingen bleef duister voor de Rekenkamer. Evenmin kon de Rekenkamer achterhalen of er een ministeriële beschikking bestond waarin van het houden van een onderhandse aanbesteding door de Minister van Justitie in overeenstemming met de Minister van Financiën werd afgezien.

DVZ werd tot 1 januari 1994 door een technische bijstander geleid. Per genoemde datum werd de technische bijstand beëindigd en kreeg deze met de leiding belaste functionaris -via zijn persoonlijke NV in oprichting- een éénjarig-contract aangeboden van het Land om als adviseur op te treden bij de opzet en uitwerking van de DVZ. Er werd echter geen ander directeur aangesteld. In de praktijk kwam het erop neer dat de voormalige directeur de DVZ bleef leiden maar dan via zijn persoonlijke NV.

De Rekenkamer heeft een drietal opmerkingen ten aanzien van dit contract:

1) Bij ministeriële beschikking van 28 maart 1994 werd om doelmatigheidsredenen afgezien van het houden van een onderhandse aanbesteding. De Rekenkamer vermocht niet in te zien waarom het houden van een onderhandse aanbesteding in dit geval ondoelmatig werd geoordeeld.
2) Voorts zette de Rekenkamer vraagtekens bij de gesloten overeenkomst voorzover deze uit de beschikbare bescheiden kon worden afgeleid. Het contract is onvindbaar bij de Directie Financiën. De facto oefende deze adviseur een directeursfunctie uit, welke

naar de mening van de Rekenkamer een gezagsverhouding impliceerde. Indien een gezagsverhouding bestaat is er sprake van een dienstbetrekking die voor wat betreft de overheidsdienaren gebonden is aan de bepalingen van de Landsverordening materieel ambtenarenrecht (LMA) en van de Bezoldigingsregeling. De Rekenkamer constateerde dat de tegenprestatie van het Land Aruba een vaste maandelijkse vergoeding inhield, welke sedert 1 januari 1995 meer dan verdubbeld werd. Dit bedrag was in vergelijking tot de Bezoldigingsregeling buitensporig hoog en werd -als zijnde "consultants fees"- zonder inhoudingen uitgekeerd. Deze handelwijze van het Land Aruba druiste in tegen de LMA/Bezoldigingsregeling. Door geen inhoudingen te plegen ondermijnde het Land evenzeer de belastingwetgeving.

3) De prestatie die de adviseur moest leveren bleef vaag, voorzover dat af te leiden was uit de beschikbare ministeriële beschikking.

Overigens ging de DVZ sedert 8 april 1995 onderdeel uitmaken van de Directie Openbare Orde en Veiligheid.

De Rekenkamer moest achteraf vaststellen dat de directeur van de DVZ, ondanks de goede voornemens na het verschijnen van het rapport CAD-986 dd. 15 september 1993 inzake het Speciaal Team, zijn boekje te buiten ging. Daarom deed de verlenging van het op 1 januari 1994 aangegane éénjarig-contract via zijn persoonlijke NV met 9 maanden enigszins vreemd aan. De Rekenkamer zal in het kader van het onderzoek naar de jaarrekening 1995 hierop terugkomen.

8 Economische Zaken

8.1 Overeenkomst CITCO/Smeets inzake Beta Hotel

Bij brief no. 95.141 dd. 25 augustus 1995 verzocht de Rekenkamer de Minister van Economische Zaken om de stukken inzake de overeenkomst tussen het Land Aruba en Citco/Smeets met betrekking tot het Beta Hotelproject ter inzage te verstrekken. Op 3 oktober 1995 ontving de Rekenkamer de opgevraagde stukken. Hieruit bleek dat tussen het Land Aruba en Citco/Smeets een overeenkomst van dading werd gesloten.

Kort samengevat kwam deze overeenkomst erop neer dat:
1) Citco/Smeets een bedrag ad US$ 13.400.000 aan het Land Aruba zou betalen;
2) Beta Hotel Enterprises NV het erfpachtsrecht terzake van het Beta Hotel, om niet, vrij van beslagen en onbezwaard (met uitzondering van een hypothecaire inschrijving ten behoeve van het Land Aruba) aan het Land Aruba zou overdragen;
3) Het Land Aruba zijn vordering tegen Oranges zou verkopen aan Citco/Smeets voor een bedrag groot US$ 1.000.000; dit bedrag is begrepen in de onder 1) genoemde betaling;
4) De reeds aanhangig gemaakte civiele procedures zouden na het nakomen van de voorwaarden ad 1) en 2) worden beëindigd.

De hieruit voortvloeiende financiële gevolgen zullen in het kader van het onderzoek naar de jaarrekening 1995 aan een nadere beoordeling worden onderworpen. Feit is dat het Land Aruba in verband met de in 1987 afgegeven garantie tot een maximaal bedrag ad Sfr. 64.826.700 kan worden aangesproken door "Sezione speciale per l'Assicurazione del Credito all' Esportacione" (SACE).

8.2 Aruba Hi-Winds Pro-Am Foundation

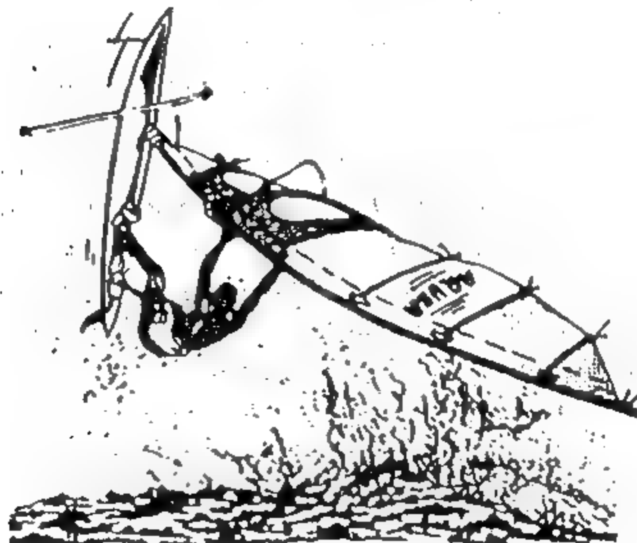
In de afgelopen jaren ontving Aruba Hi Winds Pro-Am de volgende bedragen uit 's landskas:

Jaar	Begroting	Rekening
1988	0,00	182.239,20
1989	0,00	465.000,00
1990	0,00	180.000,00
1991	150.000,00	322.000,00
1992	386.000,00	386.000,00
1993	250.000,00	250.000,00
1994	150.000,00	150.000,00
1995	150.000,00	199.976,82

De Rekenkamer ontving over de jaren 1988 tot en met 1994 geen enkele verantwoording en richtte zich dan ook bij brief no. 94.095 dd. 5 mei 1994 tot de Minister van Economische Zaken met de aanbeveling juridische stappen te ondernemen om de voorschotsubsidies terug te vorderen. Bij brief no. 95.059 dd. 27 maart 1995 drong de Rekenkamer nogmaals bij de Minister aan de nodige stappen te ondernemen om de reeds verstrekte voorschotsubsidies terug te vorderen, zo dit juridisch haalbaar was, en in ieder geval geen voorschotsubsidies meer te verlenen zolang niet alle jaarrekeningen (1988 tot en met 1994) ter inzage waren verstrekt aan de controlerende instanties. Na deze brief vond op 20 april 1995 een gesprek plaats met één der coördinatoren van de Minister van Economische Zaken, die toezegde binnen één maand voor de overdracht van de administratieve bescheiden aan de CAD te zullen zorgdragen. De CAD, die bezig was met een onderzoek naar de vestrekte voorschotsubsidies aan Aruba Hi-Winds Pro-Am Foundation, beklaagde zich bij brief no. A.95.217 dd. 31 juli 1995 bij de Minister van Financiën erover dat hij geen medewerking kreeg bij de controle van de administratie van deze stichting.

Op haar brief no. 95.059 dd. 27 maart 1995 ontving de Rekenkamer geen reactie. Zij diende tot haar teleurstelling te constateren dat, ondanks het niet of niet volledig afleggen van verantwoording over de in het verleden ontvangen voorschotsubsidies (1988 tot en

met 1994: Afl. 1.935.239,20), de subsidiëring van deze activiteit steeds doorgang vond, ook in 1995. De Rekenkamer gaat er voorshands van uit dat strikte afspraken zijn gemaakt met betrekking tot het afleggen van verantwoording over de in 1995 en volgende jaren verstrekte, c.q. te verstrekken, subsidies. Dit neemt niet weg dat er duidelijkheid moet komen omtrent de bestedingen van de in 1988 tot en met 1994 verstrekte voorschotsubsidies.

Afb. 3: Logo Aruba Hi-Winds Pro-Am

9 Publieke Werken

9.1 Dienst Openbare Werken

In 1995 ontving de Rekenkamer het controlerapport inzake de jaarrekening 1992 van de DOW, opgesteld door een externe accountant. De controlerende accountant gaf de volgende verklaring:

"Wij hebben de rekening van de Dienst Openbare werken over het dienstjaar 1992, welke is opgesteld in overeenstemming met de Comptabiliteitsverordening van 1989, gecontroleerd.
Dit onderzoek is verricht in overeenstemming met internationale controlegrondslagen, behalve voor wat betreft hetgeen in de volgende alinea is vermeld.

1. *Vanwege het ontbreken van een deugdelijke voor- en nacalculatie per werkorder is het niet mogelijk de juistheid van de aan de werkorders toegerekende kosten te controleren. Aangezien de opbrengsten hoofdzakelijk bestaan uit de doorberekening van de op werkorders geboekte kosten, bestaat omtrent de juistheid en volledigheid van de per werkorder gedeclareerde bedragen eveneens onzekerheid.*
2. *In verband met het feit dat de op de balans opgenomen materiële vaste activa niet afgestemd zijn met de werkelijk in gebruik zijnde activa, bestaat onzekerheid over het bestaan van deze produktiemiddelen.*
3. *Per 31 december 1992 is de voorraad witzand niet geïnventariseerd. Als gevolg hiervan bestaat onzekerheid over het bestaan van deze voorraad en het met deze voorraad samenhangende verantwoorde voorraadresultaat.*
4. *De Directie Financiën heeft het door de Dienst Openbare Werken per 31 december 1992 in rekening-courant opgenomen saldo ten bedrage van Afl. 147.194.895 niet bevestigd. Hierdoor bestaat onzekerheid over de juistheid van het saldo.*
5. *Per 31 december 1992 is het niet mogelijk om het saldo openstaande debiteuren volgens de restantenlijst van de Ontvanger der Belastingen af te stemmen met het door de Dienst Openbare Werken opgenomen bedrag voor debiteuren. Hierdoor bestaat onzekerheid over de juistheid van het bedrag dat voor debiteuren is opgenomen.*

Om vorenstaande redenen kunnen wij geen oordeel geven omtrent de getrouwheid van de rekening als geheel."

De Rekenkamer moest tot haar spijt constateren dat de onder 1, 2 en 4 vermelde redenen voor de oordeelsonthouding reeds in de jaarrekening 1989 voorkwamen en nog niet hebben geleid tot het nemen van corrigerende maatregelen.

10 Vervoer en Communicatie

10.1 SETAR

De Rekenkamer kwam via de media erachter dat de Minister van Vervoer en Communicatie een contract zou hebben afgesloten met de Fabela-groep. Op grond van artikel 30 van de LARA had de Minister de Rekenkamer een copie van deze overeenkomst moeten toezenden. Ondanks de vele telefonische toezeggingen kreeg de Rekenkamer deze overeenkomst niet ter inzage. Bij brief no. 95.121 dd. 31 juli 1995 richtte de Rekenkamer zich rechtstreeks tot de Minister met het verzoek deze overeenkomst aan haar te doen toekomen. Echter, op deze brief ontving de Rekenkamer evenmin een reactie. Het moge duidelijk zijn dat het niet reageren op verzoeken van de Rekenkamer om informatie te verstrekken haar werk onnodig belemmert.
Ten tijde van het uitbrengen van dit jaarverslag ontving de Rekenkamer een copie van de met de Fabela-groep gesloten overeenkomst.

10.2 Directie Posterijen

De CAD onthield zich in zijn rapport CAD.95.004 dd. 20 februari 1996 van een oordeel omtrent de getrouwheid van de verantwoording van de inkomsten van de Posterijen over de jaren 1991 en 1992. Deze oordeelsonthouding is gebaseerd op de gebrekkige administratie, administratieve organisatie en interne controle. Hierdoor kon de CAD de volledigheid van de opbrengsten terzake zegelwaarden, de opbrengsten terzake inklaringsrecht voor het jaar 1991 en de opbrengsten terzake "Express Mail Service" niet vaststellen. De Rekenkamer dringt er met klem op aan de door de CAD gegeven aanbevelingen ter verbetering van de administratieve organisatie en interne controle op te volgen.

11. Volksgezondheid

11.1 Onderzoek Dr. Horacio E. Oduber Hospitaal

Naar aanleiding van een verzoek van de Staten besloot de Ministerraad in zijn vergadering dd. 5 mei 1994 de CAD te verzoeken om in overleg met de Rekenkamer te onderzoeken of de Stichting Ziekenverpleging Aruba (SZA) de met het Land gesloten overeenkomst (huurovereenkomst dd. 27 oktober 1972) stipt naleefde.

Bij brief A.94.115 dd. 17 juni 1994 kondigde de CAD dit onderzoek bij de SZA aan, met de uitdrukkelijke vermelding dat dit onderzoek in overleg met de Rekenkamer zou plaatsvinden. Voor alle duidelijkheid zij hierbij vermeld dat de SZA het Dr. Horacio E. Oduber Hospitaal (HOH) exploiteert.

Bij brief dd. 21 juni 1994 zegde de SZA de CAD medewerking toe op grond van artikel 14 van de met het Land gesloten overeenkomst. Bij brief dd. 30 juni 1994 kwam de SZA op de reeds toegezegde medewerking terug omdat de Rekenkamer bij dit onderzoek betrokken was terwijl de SZA van mening was dat de Rekenkamer niet gerechtigd was de administratie van het HOH te onderzoeken. De Rekenkamer deelde deze mening niet en vroeg bij brief no. 94.034 dd. 15 februari 1994 juridisch advies omtrent de vraag of het HOH al dan niet als een gesubsidieerde instelling diende te worden aangemerkt. Dit advies werd nimmer ontvangen. Hangende dit meningsverschil stelde de Rekenkamer toen bij brief no. 94.148 dd. 28 juli 1994 de Minister van Volksgezondheid en Publieke Werken voor vooralsnog haar betrokkenheid bij dit onderzoek bij het HOH tot een minimum te beperken, teneinde te voorkomen dat laatstgenoemd onderzoek vertraging zou ondervinden, dan wel geen doorgang zou vinden. De Rekenkamer verlangde slechts de naar aanleiding van de onderzoeken uitgebrachte rapporten te ontvangen en een gesprek met de onderzoekers te voeren. Ondanks dit voorstel vond het CAD-onderzoek geen doorgang.

Bij brief dd. 7 oktober 1994 deelde de voorzitter der Staten de Rekenkamer mede dat de Staten volledig achter de gedachte stonden dat de financiële doorlichting van het HOH onder auspiciën van de Rekenkamer diende te geschieden en dat zij hoopten spoedig nadere rapportages hieromtrent te ontvangen. De Rekenkamer berichtte de Staten bij brief no. 94.228 dd. 15 november 1994 de stand van zaken met betrekking tot het rechtmatigheids- c.q. doelmatigheidsonderzoek bij het HOH.

In plaats van het in 1994 door het CAD aangekondigde onderzoek werd het HOH in opdracht van de Regering doorgelicht door een externe deskundige. Het rapport hieromtrent werd op 2 juli 1996 uitgebracht en op 10 september 1996 ontvangen door de Rekenkamer. In een volgend jaarverslag zal nader op dit rapport worden ingegaan. Naar aanleiding van dit doorlichtingsrapport is inmiddels bij ministeriële beschikking van 22 augustus 1996 een commissie ingesteld met als opdracht om binnen drie maanden een saneringsplan en een plan voor de implementatie daarvan op te stellen. De Rekenkamer wacht met belangstelling de te treffen beleidsmaatregelen af.

11.2 Algemene Ziektekostenverzekering (AZV)

Bij Landsverordening van 13 februari 1992 houdende regels inzake een algemene ziektekostenverzekering (AB 1992 no. 18) is een algemene ziektekostenverzekering ingesteld. Bij landsbesluit van 13 november 1992 no. 2 (AB 1992 no. 107) werden -ter uitvoering van artikelen 30 en 63 van de Landsverordening Algemene Ziektekostenverzekering- de representatieve organisaties van werkgevers, van werknemers onderscheidenlijk van beroepsbeoefenaren aangewezen en de inwerkingtreding van de artikelen 28 tot en met 38 en 45 tot en met 48 van de vorengenoemde landsverordening afgekondigd. De inwerkinggetreden artikelen waren de paragraaf inzake de uitvoeringsorganisatie en die betreffende de verstrekking van informatie. Blijkens de memorie van toelichting behorende bij de begroting van het Land Aruba voor het dienstjaar 1996 was het de bedoeling reeds in

1995 de noodzakelijke regelingen te initiëren, een concept-overeenkomst met de zorgverleners tot stand te brengen en een regeling te ontwerpen ter verzekering van de positie van de ambtenaren. Daartoe zouden de ambtenarenbonden en de verenigingen van zorgverleners worden aangespoord om overleg te voeren over de positie van de ambtenaren binnen de AZV. Ook de patiëntenbelangenverenigingen zouden worden gesteund, teneinde deze in staat te stellen de belangen van de patiënten bij het opzetten van de AZV te behartigen. Verwacht werd dat de AZV in 1995 zou aanvangen en dat deze in 1996 verder zou worden geïmplementeerd. Deze verwachting kwam niet uit.

Ten tijde van het schrijven van dit jaarverslag is het besluit gevallen om met ingang van 15 september 1996 de administraties van het Fonds Ziektekosten Overheidsgepensioneerden, de Centrale Ziektekostenadministratie en de Ziektekostenadministratie van de Sociale Verzekeringsbank over te dragen aan het uitvoeringsorgaan AZV. Voorts zou het besluit zijn gevallen omtrent het invoeringstraject, nl.

1) Fonds Ziektekosten Overheidsgepensioneerden (15 september 1996);
2) Lago gepensioneerden (november 1996);
3) Ambtenaren (februari 1997);
4) Sociale Verzekeringsbank (juni 1997);
5) PPK-patiënten (oktober 1997);
6) Particulier verzekerden (januari 1998).

De tussen haakjes vermelde data zijn de geplande invoeringsdata.
Tenslotte zijn diverse adviezen in voorbereiding teneinde besluiten te kunnen nemen omtrent de:

- financiering met name vanwege het Land;
- pakketsamenstelling;
- premievaststelling.

12 Welzijnszaken

12.1 Sociale Verzekeringsbank (SVb)

In 1995 ontving de Rekenkamer het controlerapport van de jaarrekening 1993, opgesteld door een externe accountant. Inmiddels is de achterstand in het opmaken en de controle van de jaarrekeningen in 1996 geheel weggewerkt. De controlerapporten inzake de jaarrekeningen 1994 en 1995 ontving de Rekenkamer respectievelijk in januari 1996 en augustus 1996. De Rekenkamer zal in het kader van het onderzoek naar de jaarrekening 1995 van het Land Aruba de jaarrekeningen van de SVb aan een nader onderzoek onderwerpen.

Afb. 4: Kantoorgebouw Sociale Verzekeringsbank

13 Onderwijs

13.1 Bevordering studie

Met ingang van 1 oktober 1986 trad de Wet Studiefinanciering (WSF) in Nederland in werking. Tot dan toe gold de Rijksstudietoelageregeling. Voordat de WSF van kracht werd verleende het Land Aruba aan Arubaanse studenten een studiebeurs teneinde in Nederland (of elders) te gaan studeren. Met de invoering van de WSF werd het ook voor Arubaanse studenten mogelijk zowel voor de basisbeurs als voor de aanvullende lening, c.q. aanvullende beurs, in aanmerking te komen.

In haar vorig jaarverslag wees de Rekenkamer erop dat grote inkomstenderving dreigde te ontstaan voor het Land Aruba in verband met de verstrekte studieleningen vanaf 1986. Immers, ter bevordering van studie in binnen- en buitenland machtigden de Staten in juli 1986 de Minister van Welzijnszaken om onder bepaalde voorwaarden studieleningen te verstrekken aan Arubaanse studenten. Om enigszins een indicatie te geven van het financieel belang wordt onderstaand overzicht van de begrote respectievelijk verstrekte studieleningen opgenomen.

Overzicht 13.1-1 Overzicht begrote respectievelijk verstrekte studieleningen 1986-1995

Jaar	Begroting	Rekening[1]
1986	2.437.300	911.818
1987	3.495.700	1.988.628
1988	3.802.100	1.816.379
1989	2.993.100	2.219.305
1990	4.503.900	5.861.284
1991	8.776.300	6.571.068
1992	8.712.000	6.089.283
1993	9.624.800	7.839.582
1994	9.031.600	5.939.989
1995	10.467.900	8.414.663

[1] De verstrekte studieleningen zijn ontleend aan de (jaar)rekeningen 1986 tot en met 1995 waarop geen accountantscontrole is toegepast. Deze cijfers zijn slechts indicatief en dienen dan ook met de nodige zorgvuldigheid te worden gebruikt.

In haar vorig jaarverslag toonde de Rekenkamer zich zeer bezorgd over de gang van zaken met betrekking tot studieleningen; immers, de Staten aanvaardden -op voorstel van de Minister van Welzijnszaken en onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat binnen één maand een ontwerp-landsverordening studieleningen zou worden ingediend- in juli 1986 enige richtlijnen die in acht dienden te worden genomen bij verstrekking van studieleningen. Begin 1990 is een concept-landsverordening studieleningen aan de Minister van Welzijnszaken aangeboden; echter, deze concept-landsverordening bereikte nimmer de Staten. Bij ministeriële beschikking dd. 29 december 1992 werd een commissie ingesteld die als taakopdracht had op korte termijn een concept-landsverordening betreffende de procedures en voorschriften met betrekking tot het verstrekken, het registreren en het innen van studieleningen voor te bereiden. In september 1993 bood de directeur der Directie Onderwijs aan de Minister van Welzijnszaken de ontwerp-landsverordening studieleningen die door deze commissie en het Bureau Juridische Zaken van de Directie Onderwijs werd voorbereid. Deze ontwerp-landsverordening bereikte de Staten echter niet.

Nadat het jaarverslag 1993 van de Rekenkamer verscheen, ontving de Rekenkamer een copie van de ontwerp-landsverordening studieleningen. Deze ontwerp-landsverordening, daterend van september 1993, werd -voorzover de Rekenkamer bekend- niet aangeboden aan de Staten.

Bij brief no. 94.155 dd. 12 augustus 1994 stelde de Rekenkamer vragen over de termijn waarbinnen aanbieding c.q. behandeling van vorengenoemde ontwerp-landsverordening zou plaatsvinden. Voorts stelde de Rekenkamer bij brief no. 95.084 dd. 12 mei 1995 nadere vragen omtrent deze ontwerp-landsverordening en omtrent de invoering van een nieuw studiefinancieringssysteem (STudent op Eigen Benen: STOEB). De Minister berichtte de Rekenkamer bij brief no. 768 dd. 20 juni 1995 dat hij haar brief no. 94.155 dd. 12 augustus 1994 nimmer heeft ontvangen. Verder ging de Minister in dezelfde brief in op de brieven nos. 95.083 en 95.084 dd. 12 mei 1995. In zijn beantwoording van brief no. 95.083 dd. 12 mei 1995 beaamde de

Minister dat op 19 juni 1995 in de vergadering van de Raad van Ministers de beslissing werd genomen dat met ingang van 1 augustus 1995 elke student die in Nederland een erkende hogere beroepsopleiding of een wetenschappelijke opleiding ging volgen in aanmerking kwam voor studiefinanciering. Deze bestond uit een verplicht gebruik van de basisbeurs en eventueel van de van het ouderlijk inkomen afhankelijke aanvullende beurs, verstrekt op basis van de Nederlandse Wet op de Studiefinanciering (WSF+), en voor het overige een Arubalening. De berekening van de rente van de mede door de ouders ondertekende leenovereenkomst met betrekking tot de Arubalening zou geschieden via een glijdende schaal op basis van het ouderlijk inkomen. Tevens gaf de Minister aan dat vanwege voormelde beslissing van de Raad van Ministers de ontwerp-landsverordening studielening, die reeds voor advies bij de Raad van Advies in behandeling was, volledig diende te worden herzien. Het betreffende concept zou toentertijd volgens de daartoe te volgen procedure worden opgevraagd en opnieuw in het stadium van ambtelijk overleg worden gebracht. De Minister verwachtte dat het herziene ontwerp nog in 1995 bij de Staten zou worden ingediend.

De Rekenkamer moest ten tijde van het schrijven van dit jaarverslag vaststellen dat er nog steeds geen ontwerp-landsverordening studieleningen bij de Staten was ingediend, noch voor het oude noch voor het nieuwe Arubaanse studiefinancieringssysteem.

Gezien het financieel belang, gemoeid met de rente en aflossing van de verstrekte studieleningen, dringt de Rekenkamer nogmaals met klem erop aan om bij voorrang de studieleningen wettelijk te regelen en tot invordering van de daarvoor in aanmerking komende leningen over te gaan voordat deze verjaren.

13.2 Landsverordening Universiteit van Aruba

In haar vorig jaarverslag merkte de Rekenkamer naar aanleiding van de bestudering van de Landsverordening van 5 september 1988, houdende voorzieningen met betrekking tot de oprichting en de inrich-

ting van de Universiteit van Aruba (AB 1988 no. 100) op dat de duur van de benoeming van de rector niet was bepaald in tegenstelling tot die van het College van Curatoren respectievelijk het wetenschappelijk c.q. niet wetenschappelijk personeel. Voor de rector was slechts zijn benoeming geregeld (voor onbepaalde tijd) en niet zijn schorsing c.q. ontslag. Immers, artikel 10, eerste lid, bepaalt:

1. Op voordracht van het college van curatoren wordt bij landsbesluit een der leden van het wetenschappelijke personeel tot rector van de Universiteit benoemd.

De Rekenkamer beval toen met het oog op toekomstige benoemingen aan de Landsverordening Universiteit van Aruba zodanig aan te passen dat de rector voor een bepaalde tijd wordt benoemd en daarbij ook zijn eventuele schorsing c.q. ontslag te regelen.

De Rekenkamer heeft geconstateerd dat de ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening Universiteit van Aruba aan de Staten is aangeboden. Echter, hierin wordt de benoemingsduur, zonder nadere toelichting in de memorie van toelichting, gebonden aan een leeftijdsgrens. Zoals uit het advies van de Raad van Advies blijkt, is een leeftijdsgebonden benoeming niet gebruikelijk bij overige universiteiten in de Nederlandse Antillen en Nederland.

Voorts wenst de Rekenkamer het volgende naar voren te brengen.
De rector van de Universiteit van Aruba, die voor onbepaalde tijd werd benoemd in die functie, werd eind 1994 ter beschikking gesteld van de Minister van Welzijnszaken. Bij landsbesluit dd. 15 januari 1996 no. 2 werd aan eerstgenoemde met ingang van 1 mei 1996 op eigen verzoek eervol ontslag verleend. Het nieuwe College van Curatoren, waaronder de ex-rector, werd bij landsbesluit dd. 30 augustus 1996 no. 40 voor een periode van 4 jaar benoemd. In de overwegingen van dit landsbesluit stond vermeld dat bij brief dd. 14 november 1995 de leden van het College van Curatoren van de Universiteit van Aruba hun ontslag hebben genomen, welk met ingang van 21 november 1995 door de Minister van Welzijnszaken is aanvaard en dat sindsdien door deze Minister een regeringscommissariaat voor de Univer-

siteit van Aruba is ingesteld, bestaande uit enkel de ter beschikking gestelde (voormalige) rector.

Uit deze overwegingen leidde de Rekenkamer af dat de aangestelde regeringscommissaris gedurende de periode van 21 november 1995 tot 1 mei 1996 een drietal onverenigbare functies bekleedde nl. rector, weliswaar ter beschikking gesteld van de Minister van Welzijnszaken, beleidsmedewerker voor onderwijsaangelegenheden en regeringscommissaris die in de plaats trad van het College van Curatoren. Deze functievermenging dient naar de mening van de Rekenkamer te worden vermeden.

Voorts is het met het oog op de onafhankelijkheid van de wetenschapsbeoefening duidelijk dat een persoon die zo nauw betrokken is bij het regeringsbeleid ten aanzien van de Universiteit van Aruba geen zitting moet nemen in het College van Curatoren.

13.3 Reactie Minister

Naar aanleiding van het mij toegezonden concept-jaarverslag bericht ik het volgende:

Studiefinanciering

De door de beslissing dd. 19 juni 1995 van de Raad van Ministers noodzakelijke herziening van de ontwerp-landsverordening studieleningen is inmiddels zo goed als afgerond en zal, naar kan worden verwacht, nog dit kalenderjaar aan de Staten aangeboden kunnen worden. In dit verband deel ik U wel mede dat ook de invordering van de studieleningen, verstrekt aan studenten die sinds 1986 in Nederland zijn gaan studeren, sinds februari 1996 daadwerkelijk geschiedt.

Landsverordening Universiteit van Aruba

Op 21 oktober 1996 is de concept-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening Universiteit van Aruba door de Staten goedgekeurd. Artikel 10, eerste lid, luidt nu:

De rector wordt benoemd uit leden van het wetenschappelijk of het overige docerend personeel. Zijn benoeming, schorsing of ontslag geschieden bij landsbesluit, op voordracht van het College van Curatoren. De voordracht tot benoeming geschiedt eerst nadat het College overlegd heeft met de faculteit, waar betrokkene werkzaam is.

Alhoewel de duur van de benoeming van de rector niet is opgenomen, is en zal nu de praktijk zijn dat de rector vooralsnog voor een periode van drie jaar wordt benoemd.

Omdat de rector deel uitmaakt van het wetenschappelijk of het overige docerend personeel, en hiervoor een leeftijdsgrens is gesteld, geldt derhalve hetzelfde voor de rector. Overigens kan in geval van gewichtige redenen hiervan afgeweken worden (artikel 10, derde lid juncto artikel 13, vierde lid van de Landsverordening Universiteit van Aruba).

De omstandigheden bij de Universiteit van Aruba noopten mij in november 1995 een regeringscommissariaat in te stellen. Alhoewel geen enkele wettelijke regeling in deze spreekt van overenigbaarheid, wil ik hierbij stellen dat een dergelijke maatregel slechts in een zeer extreme situatie genomen dient te worden. Het feit dat dezelfde persoon, die destijds het regeringscommissariaat bekleedde, nu zitting heeft in het College van Curatoren, is zowel door de Raad van Ministers als het huidige College van Curatoren onderkend en aanvaard. Ideale formaties en bezettingen, die in een groot land zonder meer mogelijk zijn, behoren in een klein land als het onze dikwijls niet tot de mogelijkheden.

Opvallend is dat in het jaarverslag 1995 met geen woord gerept wordt over de financiën van de Universiteit van Aruba, hetgeen toch voornamelijk de bedoeling is van een jaarverslag van de Algemene Rekenkamer. Voor de goede orde deel ik U dan ook mede dat de Centrale Accountantsdienst de jaarrekening 1993 van de Universiteit van Aruba op 20 februari 1996 en de jaarrekening 1994 op 17 april 1996 heeft goedgekeurd, terwijl de concept-jaarrekening 1995 door de Universiteit van Aruba op 13 juni 1996, op tijd, is ingediend.

13.4 Weerwoord Rekenkamer

Ten aanzien van de duur van de benoeming van de rector beveelt de Rekenkamer aan deze wettelijk vast te leggen.

De Rekenkamer onderkent ook de moeilijkheid om een geschikte kandidaat te vinden in een kleinschalige samenleving doch beveelt aan functievermenging te voorkomen.

Een jaarverslag over een bepaald jaar beoogt een verslag te zijn van de in dat betreffende jaar verrichte werkzaamheden. Aangezien de Rekenkamer de bedoelde jaarrekeningen van de Universiteit van Aruba in 1996 ontving, zullen deze jaarrekeningen eerst in het jaarverslag 1996 kunnen worden behandeld of indien daartoe aanleiding is in het kader van de beoordeling van de jaarrekening 1995 van het Land Aruba.

Afb. 5: Universiteit van Aruba

14 Financiën

14.1 Landsbedrijf Ontwikkelingsprojecten (LOP)

De Rekenkamer moest ten tijde van het schrijven van dit jaarverslag constateren dat nog altijd geen gevolg is gegeven aan een in 1992 genomen besluit van de Ministerraad, voorstellen te doen om artikel 21 van onderdeel F van het op 13 maart 1992 ondertekende protocol inzake Procedureregels betreffende voorbereiding, indiening, beoordeling, goedkeuring, uitvoering en evaluatie van projecten en programma's in het kader van de ontwikkelingssamenwerking tussen Nederland en Aruba, zodanig te wijzigen dat de Rekenkamer bij uitstek wordt aangewezen om de doelmatigheidscontroles te verrichten en dat, indien de Rekenkamer zulks nalaat, de Minister van Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken deze controles kan doen uitoefenen in overeenstemming met de Minister van Financiën.

De Rekenkamer ontving in 1995 evenmin antwoord op haar brief dd. 3 september 1992, gericht aan het Kabinet voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken naar aanleiding van het -zonder tekst en uitleg- afwijken van het Rekenkamerrapport inzake de controle van de uitgaven 1989 ten laste van de meerjarenplanfondsen.

In 1995 werd het Bureau Interne Deskundige Aruba (BIDA) ingesteld. Naar aanleiding van de brief no. 95.201 dd. 5 december 1995 inzake de controletechnische functiescheiding tussen het LOP en BIDA antwoordde de Minister van Financiën bij brief BIDA/342 dd. 26 februari 1996 dat het BIDA met de technisch c.q. technisch-administratieve taken en het LOP met de financieel c.q. financieel-administratieve taken ten aanzien van de ontwikkelingsprojecten werden belast. Tevens zouden de machtigingen tot het doen van betalingen, waarvoor in het vervolg twee handtekeningen vereist zijn, worden geregeld.

14.2 Directie Financiën

Volgens het zesde lid van artikel 5 van de 'Onderlinge Regeling Boedelscheiding Nederlandse Antillen' (AB 1985 no. 50) had de definitieve beschrijving per 1 december 1990 gereed moeten zijn. Bij brief no. 95.085 dd. 12 mei 1995, gericht aan de Minister van Financiën, kaartte de Rekenkamer de boedelscheidingsproblematiek aan naar aanleiding van de ontvangen voorlopige tiende beschrijving van de boedel van de Nederlandse Antillen per 31 december 1985. In deze brief merkte de Rekenkamer op dat de voorlopige boedelbalans werd opgesteld op basis van cijfers waarop geen accountantscontrole werd toegepast. De Rekenkamer vroeg zich af of alsnog de boedelbalans zou worden onderworpen aan accountantscontrole. Indien deze vraag bevestigend zou worden beantwoord wilde de Rekenkamer weten binnen welke termijn dat onderzoek zou plaatsvinden. Ingeval het antwoord op de vraag ontkennend zou zijn wilde de Rekenkamer gaarne weten of er afspraken waren gemaakt voor het geval dat bij controle materiële verschillen zouden blijken. De Rekenkamer gaf als aanbeveling om bij het vaststellen van de boedelbalans een voorbehoud te maken voor het geval bij een eventuele controle materiële verschillen zouden worden geconstateerd.

Bij brief no. 1094/95 dd. 1 augustus 1995 berichtte de Minister de Rekenkamer dat het niet in de bedoeling lag om de in de eindafrekenstaat gehanteerde cijfers, aan een accountantscontrole te onderwerpen. Deze cijfers zijn gebaseerd op door de externe accountants, aangewezen op grond van het tweede lid van artikel 5 van de 'Onderlinge Regeling', opgestelde boedelbeschrijvingen. Voorts leek het de Minister niet mogelijk om een voorbehoud te maken omdat de 'Onderlinge Regeling' volgens de Minister daartoe geen ruimte biedt, want de voorlopige boedelbeschrijvingen dienen telkens binnen een maand na hun totstandkoming door de commissie, bestaande uit de directeur van het Departement van Financiën en de directeur van de Landsaccountantsdienst van elk der landen, te worden vastgesteld (artikel 5, zevende lid). Hierna dienen de uitkomsten van de boedelscheiding telkens binnen een maand na vaststelling van de voorlopige boedel-beschrijvingen door de vorengenoemde commissie te worden vastgelegd in een afrekenstaat, die onmiddellijk dient te

worden gezonden aan de Regeringen van beide landen. Vervolgens dient de commissie binnen een maand na de definitieve vaststelling van de boedelbeschrijving een eindafrekenstaat vast te stellen, die op zijn beurt uiterlijk binnen drie maanden na toezending door de landen bij landsverordening dient te worden goedgekeurd. Naar de mening van de Rekenkamer sluit het vaststellen van de boedelbeschrijving het maken van een voorbehoud niet uit.

14.3 Directie der Belastingen

In de hierna volgende tabel worden de in 1995 opgebrachte belastingen (exclusief invoerrechten en accijnzen) op kasbasis weergegeven. Deze gegevens werden ontleend aan de administratie van de Ontvanger der Belastingen. Volledigheidshalve wordt hierbij vermeld dat deze cijfers nog niet gecontroleerd zijn en derhalve een voorlopig karakter hebben.

Afb. 6: Belastingkantoor Paardenbaai

Overzicht 14.3-1: Belastingopbrengsten (invorderbaarstellingen[2] exclusief invoerrechten en accijnzen) 195 (*Afl. 1 miljoen)

	Belastingsoort	Saldo 31-12-1994	Invorderbaar-stellingen	Ontvangsten	Saldo 31-12-1995
1	Inkomstenbelasting	132,4	16,4	14,2	134,6
2	Loonbelasting	45,8	146,1	141,6	50,3
3	Solidariteitsbelasting	9,3	- 0,3	0,7	8,3
4	Winstbelasting	77,7	59,5	54,7	82,5
5	Grondbelasting	8,3	8,4	8,2	8,5
6	Gebruiksbelasting	- 0,1	0,1	0,0	0,0
7	Logeerbelasting	23,2	12,6	15,0	20,8
8	Casinorechten	34,9	7,3	14,9	27,3
9	Motorrijtuigenbelasting	0,0	9,5	9,5	0,0
10	Overdrachtsbelasting	0,6	3,8	3,8	0,6
11	Successierechten	1,2	2,6	3,0	0,8
12	Zegelbelasting	0,0	3,1	3,1	0,0
13	Boeten en Intrest	6,1	0,9	1,7	5,3
		339,4	270,0	270,4	339,0

Achtereenvolgens wordt op elke van de hiervorengenoemde middelen teruggekomen.

Ad 1 Inkomstenbelasting

Ten opzichte van 1994 was er in 1995 sprake van een daling van de ontvangsten inzake inkomstenbelasting (IB) met 6%. Deze daling was voornamelijk toe te schrijven aan de teruggaven van IB op grond van de in 1993 door de Staten aangenomen Landsverordening gedeeltelijk separate belastingheffing gehuwde vrouw (AB 1993 no. 73). De invoering van deze landsverordening ging gepaard met een wijziging van de van toepassing zijnde loonbelastingtabel voor de werkende gehuwde vrouw. Door deze wijziging kwam de nadruk bij de belastingheffing te liggen op de voorheffing in plaats van op de eindheffing

[2] Saldo van aanslagen, afdrachten op aangifte en afboekingen wegens oninbaarheid.

(IB), hetgeen ook een dalende invloed had op de ontvangen IB in 1995. De doelstelling voor het jaar 1995 werd voor wat betreft het regelen van de IB-aangiften niet gehaald. Volgens de Inspectie der Belastingen was dit te wijten aan de volgende factoren:

- vier aanslagregelaars maakten gebruik van de lumpsumregeling;
- het uitvoeren van de lumpsumregeling legde veel beslag op de aanslagregelaars zowel voor het geven van informatie als voor de berekening van het bijzonder tarief. De informatielijn werd namelijk bij de Inspectie geplaatst en voor vrijwel elke lumpsum-aanvrager moest het bijzonder tarief berekend worden;
- het alsnog invorderen door de Ontvanger van openstaande belastingschulden over oudere jaren leverde veel bezwaarschriften op. Het achterhalen van de juiste gegevens was in die gevallen vaak zeer tijdrovend;
- het slechte aangiftegedrag van de belastingplichtigen.

Ad 2 Loonbelasting

In 1995 namen de loonbelasting-ontvangsten met 14,0% toe ten opzichte 1994. Deze toename was volgens de Inspectie der Belastingen toe te schrijven aan:

- de economische groei;
- de verhoging van de in te houden loonbelasting in verband met de indeling van de gehuwden in de hoogste tariefgroep, ingeval zij separaat worden aangeslagen op basis van de Landsverordening gedeeltelijk separate belastingheffing gehuwde vrouw. Voorheen waren gehuwden ingedeeld in de laagste tariefgroep;
- het uitvoeren van meer loonbelastingcontroles.

Ad 3 Solidariteitsbelasting

Vergeleken met 1994 waren de ontvangsten inzake de solidariteitsbelasting in 1995 met 22,2% gedaald. Zoals bekend mag worden verondersteld werd de solidariteitsbelasting met ingang van 1 januari 1989 afgeschaft.

Ad 4 Winstbelasting

De ontvangsten met betrekking tot winstbelasting (WB) stegen in 1995 met 5,4% ten opzichte van 1994. Volgens de verklaring van de

Inspectie der Belastingen zou deze (afnemende) groei in de ontvangsten verband houden met enerzijds de economische groei en anderzijds met een lagere belastingopbrengst per geregelde WB-aangifte. Deze lagere belastingopbrengsten zouden vermoedelijk te wijten zijn aan incidentele factoren.
Volgens de Inspectie der Belastingen viel bij gebrek aan bestuurlijke informatie geen uitspraak te doen omtrent het al dan niet halen van de voor 1995 geplande doelstelling met betrekking tot de heffing van de winstbelasting, nl. het regelen van 80% van de aangiften binnen een jaar na binnenkomst. Een voorgenomen aktie voor het opleggen van ambtshalve aanslagen aan die belastingplichtigen, die hun aangifte niet hadden ingediend, kon geen doorgang vinden omdat de daartoe benodigde naamlijsten niet tijdig konden worden verkregen.

Ad 5 *Grondbelasting*

Vergeleken met 1994 namen de ontvangsten inzake grondbelasting in 1995 toe met 182,8%. Deze stijging was toe te schrijven aan het feit dat de in november 1994 opgelegde aanslagen over het jaar 1992 pas in 1995 werden ontvangen in verband met de van regeringswege aangekondigde tariefsvermindering. Voorts werden in 1995 aanslagen opgelegd met betrekking tot het belastingjaar 1993 en 1994. Tenslotte kon de stijging ook gedeeltelijk worden verklaard uit het feit dat de aanslagen over 1992 en volgende jaren werden opgelegd op basis van hogere belastbare waarden van onroerende goederen als gevolg van de hertaxatie.

Ad 6 *Gebruiksbelasting*

In verband met het -met terugwerkende kracht per 1 januari 1986- afschaffen van de gebruiksbelasting dienden teruggaven te worden verleend; ultimo december 1995 diende nog Afl. 17.462,59 te worden terugbetaald.

Ad 7 *Logeerbelasting*

De ontvangsten in 1995 met betrekking tot logeerbelasting namen met 3,4% toe in vergelijking tot 1994.

De Raad van Beroep deed in 1995 uitspraak inzake de lopende geschillen met betrekking tot de interpretatie van kamerprijs (=heffingsgrondslag) bij "package deals". De Raad stelde de Inspecteur deels in het gelijk en deels in het ongelijk.

Kort samengevat ging het in dit geschil om de vraag of de bij naheffingsaanslag opgelegde logeerbelasting in verband met de door belastingplichtige in mindering gebrachte bedragen op de kamerprijs terecht door de Inspecteur der Belastingen werden gecorrigeerd. De door belastingplichtige in mindering gebrachte bedragen betroffen een vergoeding wegens het gebruik van windsurfuitrustingen, de "service charge" en de korting, verleend aan de touroperator.

De Raad is van oordeel dat onder het begrip kamerhuur van artikel 5 van de Landsverordening logeerbelasting (AB 1989 no. GT 40) dient te worden verstaan hetgeen ter zake van het gebruik van de kamer in rekening wordt gebracht, derhalve met inbegrip van de "service charge" en zonder aftrek van een korting touroperator.

Daarentegen is naar het oordeel van de Raad het standpunt van belastingplichtige met betrekking tot de aftrek wegens het gebruik van een windsurfuitrusing in beginsel juist. Daarbij overwoog de Raad:

"Belastingplichtige biedt naast het verblijf op een kamer tevens het onbeperkt gebruik van een windsurfuitrusting aan, hetgeen als een afzonderlijke prestatie van belastingplichtige naast het verhuren van een kamer dient te worden aangemerkt. Daaraan doet niet af, dat de kosten van die prestatie niet afzonderlijk in rekening worden gebracht en evenmin het feit, dat als de huurder geen gebruik maakt van de uitrusting, hij geen recht op restitutie van een gedeelte van de kamerprijs heeft. Wel zal gelden, dat naarmate -gezien de ervaringen- een groter aantal huurders van de faciliteit geen gebruik blijkt te maken, het aantal door belastingplichtige ter beschikking te stellen surfuitrustingen kleiner kan zijn en daarmee ook het bedrag, dat in de huurprijs voor de kosten daarvan begrepen zal zijn."

Ad 8 Casinorechten

Met betrekking tot de in 1995 ontvangen casinorechten viel er ten opzichte van 1994 een stijging van 3,5% waar te nemen. De toename

in de ontvangsten was het gevolg van inning van posten van belastingplichtigen, die hangende het geschil omtrent de heffingsgrondslag uitstel van betaling kregen voor het volle bedrag van de schuld.

Ad 9 Motorrijtuigenbelasting

De ontvangsten inzake motorrijtuigenbelasting stegen in 1995 met 6,7% ten opzichte van 1994.

De motorrijtuig- c.q. motorbootbelasting wordt geheven op basis van de Motorrijtuig- en motorbootbelastingverordening (AB 1988 no. GT 23). De verschuldigde belasting wordt geheven bij wege van voldoening op aangifte. De behandeling van de gedane voorstellen tot afschaffing van de klasse-indeling, geldende voor de motorrijtuigbelasting, dan wel tot afschaffing van de motorrijtuigbelasting onder gelijktijdige verhoging van de benzine-accijns werd in 1995 niet afgerond. Het is de Rekenkamer niet bekend wanneer de behandeling van de opgeschorte voorstellen zal worden voortgezet. Motorbootbelasting werd net als in voorgaande jaren niet geheven c.q. geïnd in 1995.

Gezien de practische problemen bij de vaststelling van objectieve cif-waarden, beveelt de Rekenkamer aan de klasse-indeling op basis van cif-waarden af te schaffen en de Motorrijtuig- en motorbootbelastingverordening zodanig aan te passen dat voor de heffing van motorrijtuigbelasting het gewicht van de voertuigen bepalend is voor de indeling in klassen.

Voor wat betreft de motorbootbelasting stelde de Rekenkamer vast dat ondanks herhaalde oproepen om óf tot heffing en inning van de motorbootbelasting óf tot afschaffing van deze belasting over te gaan nog geen acties werden ondernomen. Deze belasting werd niet geheven omdat de belastingplichtigen geen aangifte deden en de belastingdienst de middelen ontbeerde om doeltreffende controle op de voldoening van de belasting uit te voeren. De Rekenkamer is van mening dat de overheid niet moet vasthouden aan regels die terzijde

kunnen worden geschoven door de burgers zonder dat daaraan gevolgen worden verbonden. Daarom is haast geboden bij de aanpassing van de Motorrijtuig- en motorbootbelastingverordening.

Ad 10 Overdrachtsbelasting

Ten opzichte van 1994 was er in 1995 sprake van een daling van 26,9% in de ontvangsten inzake overdrachtsbelasting. Deze daling schreef de Inspectie der Belastingen toe aan een daling van de aangiften. Met betrekking tot de ultimo 1994 openstaande vordering op een notariskantoor, dat overdrachtsbelasting had geïnd doch niet had afgedragen, werd een betalingsregeling getroffen.

Ad 11 Successierechten

De in 1995 ontvangen successierechten (Afl. 3,0 miljoen) vertoonden een forse stijging ten opzichte van 1994 (Afl. 0,8 miljoen). In 1995 vond er een hoge schenking plaats die heeft geleid tot het opleggen van twee hoge aanslagen.

Ad 12 Zegelbelasting

Ten opzichte van 1994 daalde de in 1995 ontvangen zegelbelasting met 26,2%. Een verklaring voor deze daling kon door de Directie der Belastingen niet worden gegeven.

Overzicht der belastingontvangsten

In het hiernavolgende overzicht wordt aan de hand van gegevens, ontleend aan de administratie van de Ontvanger, het verloop van de belastingontvangsten inclusief de invoerrechten en accijnzen (op kasbasis) weergegeven.

Overzicht 14.3-2: Belastingontvangsten inclusief invoerrechten en accijnzen 1987-1995 (op kasbasis)

	Werkelijke Ontvangsten									Begroting 1995	Verschil werk. vs begroting 1995
	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995		
Belasting op inkomen/winst											
Inkomstenbelasting	14.5	22.0	26.2	25.3	20.9	18.8	18.8	15.2	14.2	13.0	1.2
Loonbelasting	51.6	58.4	71.7	89.1	92.5	100.1	116.1	124.2	141.6	130.0	11.6
Winstbelasting	19.7	19.9	23.3	17.4	45.0	34.3	43.9	51.9	54.7	50.0	4.7
Solidariteitsheffing	29.5	20.8	2.8	1.9	1.1	1.8	0.9	0.9	0.7	0.0	0.7
Sub-totaal	**115.3**	**121.1**	**124.0**	**133.7**	**159.5**	**155.0**	**179.7**	**192.1**	**211.2**	**193.0**	**18.2**
Belasting op Diensten											
Grondbelasting	2.0	2.7	2.5	3.0	2.8	2.8	5.8	2.9	8.2	5.5	2.7
Overdrachtsbelasting	1.7	1.7	4.3	3.2	2.4	3.0	3.9	5.2	3.8	5.5	- 1.7
Successierechten	0.2	0.6	0.2	1.1	2.0	0.8	13.2	0.8	3.0	2.0	1.0
Motorrijtuigbelasting	5.0	5.4	5.8	6.5	7.0	7.5	8.1	8.9	9.6	10.0	- 0.4
Sub-totaal	**8.9**	**10.4**	**12.8**	**13.8**	**14.2**	**14.1**	**31.0**	**17.8**	**24.6**	**23.0**	**1.6**

	Werkelijke Ontvangsten									Begroting 1995	Verschil werk. vs begroting 1995
	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995		
Belasting op goederen											
Invoerrechten	28.3	36.2	42.2	51.0	57.5	63.5	77.5	89.3	77.3	85.0	- 7.7
Accijns op gedistilleerd	6.2	5.8	7.4	7.3	8.5	8.5	9.0	9.6	9.2	9.5	- 0.3
Accijns op bier	6.1	8.4	9.9	12.4	15.1	16.1	17.4	19.1	18.9	18.5	0.4
Accijns op sigaretten	3.4	4.7	5.2	6.1	8.6	9.2	9.3	8.8	10.3	9.5	0.8
Accijns op minerale oliën	25.6	28.6	27.3	26.7	34.9	37.3	41.0	49.1	55.8	45.3	10.5
Sub-totaal	**69.6**	**83.7**	**92.0**	**103.5**	**124.6**	**134.6**	**154.2**	**175.9**	**171.5**	**167.8**	**3.7**
Belasting op Diensten											
Logeerbelasting	3.7	6.0	6.4	7.4	9.9	11.0	14.2	14.5	15.0	15.0	0.0
Speelvergunningsrecht	4.8	4.2	4.7	5.8	9.1	12.6	12.9	14.4	14.9	15.0	- 0.1
Zegelbelasting	2.1	2.1	2.1	2.3	2.8	3.9	3.4	4.2	3.1	4.0	- 0.9
Doorvoerzegel	1.1	1.4	2.1	2.4	3.5	4.4	4.3	4.9	5.0	4.8	0.2
Dienstverlening	1.0	1.0	1.1	1.3	1.6	1.9	1.8	1.9	2.2	2.0	0.2
Sub-totaal	**12.7**	**14.7**	**16.4**	**19.2**	**26.9**	**33.8**	**36.6**	**39.9**	**40.2**	**40.8**	**- 0.6**
Overige Ontvangsten	2.8	2.0	3.4	3.4	6.7	7.8	11.1	11.3	15.3	13.9	1.4
Totaal-Generaal	**209.3**	**231.9**	**248.6**	**273.6**	**331.9**	**345.3**	**412.6**	**437.0**	**462.8**	**438.5**	**24.3**

14.4 Algemeen Pensioenfonds van Aruba

In 1995 werden de achterstanden in het opmaken van de jaarrekeningen van het Algemeen Pensioenfonds van Aruba inzoverre ingelopen dat de concept-jaarrekeningen 1986 tot en met 1989 van zowel het Algemeen Pensioenfonds van Aruba als het Gouvernements Werkliedenpensioenfonds van Aruba werden omgezet in definitieve jaarrekeningen. Ook ontving de Rekenkamer de wetenschappelijke balans van het Algemeen Pensioenfonds van Aruba per 31 december 1989 en die van het Werklieden Pensioenfonds van Aruba per 31 december 1988. Uit de wetenschappelijke balans van het Algemeen Pensioenfonds van Aruba per 31 december 1989 bleek een tekort van Afl. 50.348.000 en uit die van het Werkliedenpensioenfonds per 31 december 1988 een voordelig saldo van Afl. 3.474.800.

Het tekort van het Algemeen Pensioenfonds werd nagenoeg geheel veroorzaakt door drie factoren:

- het aantal deelgenoten nam fors toe, terwijl een belangrijk deel van de toetreders gebruik maakte van het recht tot inkoop. Voor met name de oudere toetreders wogen de inkoopsommen niet op tegen de daartegenoverstaande pensioenverplichtingen.
- het aantal deelgenoten dat vervroegd met pensioen ging vóór het bereiken van de 50-jarige leeftijd en het aantal deelgenoten aan wie een pensioen werd toegekend voordat zij de voor de berekeningen onderstelde leeftijd van 55 jaar hadden bereikt.
- de forse stijging van de pensioengrondslagen mede als gevolg van de jaarlijkse inhaalverhoging van 10%, hetgeen een toevoeging aan de pensioenvoorziening vereiste van ruim Afl. 70 miljoen.

Het tekort ad Afl. 50.348.000 dient door middel van een 4% annuïteit, groot Afl. 11.236.148 en verschuldigd per 31 december van de jaren 1994 tot en met 1999, te worden aangevuld. Aangezien het tekort vooral veroorzaakt werd door de sterke stijging van de pensioengrondslagen, die naar verwachting zich zal voortzetten zolang de jaarlijkse inhaalverhoging van de pensioengrondslagen met 10% wordt toegepast, kan worden aangenomen dat er in de jaren na 1989 opnieuw tekorten zullen ontstaan.

De wiskundig adviseur gaf ter gehele of gedeeltelijke voorkoming van nieuwe tekorten twee mogelijke oplossingen aan:

- verhoging van de bijdragen in de vorm van een tijdelijke inhaalbijdrage en/of;
- wijzigingen in de pensioenregeling, zoals een verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd en, bij vroegere uittreding van de ambtenaar een vervroegde uittredingsregeling treffen, die door de overheid wordt gefinancierd.

De Rekenkamer begreep van de directeur van het Algemeen Pensioenfonds van Aruba dat gewerkt wordt aan voorstellen tot wijziging van de Pensioenverordening landsdienaren (AB 1991 no. GT 25).

Gezien de financiële belangen acht de Rekenkamer het onverantwoord om langer te wachten met het uitbrengen van de -om de vijf jaar op te maken- wetenschappelijke balansen van met name het Algemeen Pensioenfonds van Aruba respectievelijk de definitieve jaarrekeningen van het Algemeen Pensioenfonds van Aruba over de jaren 1990 tot en met 1995.

14.5 Solidariteitsfonds

Naar aanleiding van de beoordeling van de jaarrekeningen 1986 tot en met 1993 stelde de Rekenkamer bij brief no. 95.076 dd. 27 april 1995 de Minister van Financiën enkele vragen, die in haar vorig jaarverslag waren opgenomen. Op deze vragen gaf de Minister geen antwoord.

14.6 Meldpunt Ongebruikelijke Transacties

Bij Landsverordening meldplicht ongebruikelijke transacties (AB 1995 no. 85) is een meldpunt ongebruikelijke transacties ingesteld, waaraan de in artikel 3 van deze landsverordening genoemde taken werden opgedragen. Aangezien het hier een nieuw ingestelde dienst betreft is het aan te bevelen -voorzover nodig- de CAD te laten adviseren omtrent de opzet van de administratieve organisatie en interne controle.

15 Geldleningen en garanties

15.1 Algemeen

Ten aanzien van geldleningen, ten laste of onder waarborg van het Land aangegaan, bepaalt artikel 34 van de LARA het volgende:

1. *De Minister van Financiën en de Regering zijn verplicht aan de Algemene Rekenkamer mededeling te doen van alle geldleningen, ten laste of onder waarborg van het Land aangegaan.*
2. *De stukken, opgemaakt ten bewijze van de verplichtingen van het Land als bedoeld in het eerste lid, dienen op straffe van nietigheid (onderstreping Rekenkamer) te zijn voorzien van een bewijs van registratie door of namens de Algemene Rekenkamer aan te brengen.*

In 1995 ontving de Rekenkamer drie originele geldleningsovereenkomsten ter registratie. Deze originele geldleningsovereenkomsten betroffen:
- de ondertekende overeenkomst van geldlening tussen het Land Aruba en de Staat van Nederlanden;
- de ondertekende overeenkomst van geldlening tussen het Water- en Energiebedrijf NV en het Land Aruba;
- de leningsovereenkomst tussen het Land Aruba en ABN/AMRO inzake de aankoop en renovatie van het "Masonic Center Building".

Deze geldleningsovereenkomsten konden door de Rekenkamer niet worden geregistreerd omdat de Rekenkamer bij gebrek aan relevante informatie niet kon beoordelen of aan alle formele vereisten werd voldaan.

Eind 1994 werd ter registratie aan de Rekenkamer aangeboden de in 1985 aangegane geldleningsovereenkomst tussen Nederland en het toenmalige eilandgebied Aruba ad Nlg. 100.000.000,00. Ter verificatie van de procedurele gang van zaken bij deze geldleningsovereenkomst schakelde de Rekenkamer de ARNA in. Ingevolge het eerste lid van artikel 96 van de Eilandenregeling Nederlandse Antillen (ERNA:

PB 1951 no. 39), welke op Aruba van kracht was in de periode vóór 1 januari 1986, konden leningen ten name van het eilandgebied niet worden aangegaan dan krachtens eilandsverordening. Deze eilandsverordening diende vervolgens door de Gouverneur van de Nederlandse Antillen te worden goedgekeurd bij landsbesluit (tweede lid van artikel 104 van de ERNA). Voorts behoefde een lening, aangegaan buiten de Nederlandse Antillen ook nog goedkeuring bij rijkswet (tweede lid van artikel 96 van de ERNA). De ARNA kon overigens niet bevestigen of het landsbesluit ooit is opgemaakt.

Wegens het ontbreken van eilandsverordeningen, landsbesluit en goedkeuring bij rijkswet registreerde de Rekenkamer deze geldleningsovereenkomst met de aantekening dat aan de formele vereisten niet is voldaan. Dit heeft tot gevolg dat in het kader van de onderzoeken van de jaarrekening de Rekenkamer geen oordeel kan uitspreken over de rechtmatigheid van deze lening. De Minister van Financiën berichtte de Rekenkamer bij brief no. Fin/122 dd. 12 februari 1996 deze gevolgtrekking niet te delen.

Ten overvloede zij nogmaals opgemerkt dat de ter registratie aangeboden geldleningsovereenkomsten dienen te zijn vergezeld van de documenten waaruit blijkt dat voldaan is aan de formele vereisten.

In 1995 werden bij de volgende landsbesluiten schatkistpromessen tot telkens maximaal Afl. 32.000.000,00 uitgegeven:
- Landsbesluit van 5 januari 1995 no. 31 (AB 1995 no. 5);
- Landsbesluit van 22 maart 1995 no. 5 (AB 1995 no. 28);
- Landsbesluit van 5 juli 1995 no. 2 (AB 1995 no. 56);
- Landsbesluit van 2 oktober 1995 no. 1 (AB 1995 no. 74).

De looptijd van de uitgegeven schatkistpromessen bedroeg steeds 3 maanden.

Voorts werden bij de hierna te noemen landsbesluiten twee leningen in de vorm van staatsobligaties aan toonder aangegaan tot een maximum van respectievelijk Afl. 30.000.000 en Afl. 21.500.000:

- Landsbesluit, houdende algemene maatregelen, van 28 maart 1995 ter uitvoering van artikel 2, tweede lid van de landsverordening van 21 maart 1995 (AB 1995 no. 21) tot vaststelling van de begroting van het Land voor het dienstjaar 1995 (Landsbesluit financieringsbehoefte I)(AB 1995 no.23);
- Landsbesluit, houdende algemene maatregelen, van 28 september 1995 ter uitvoering van artikel 2, tweede lid van de Landsverordening van 21 maart 1995 (AB 1995 no. 21) tot vaststelling van de begroting van het Land voor het dienstjaar 1995 (Landsbesluit financieringsbehoefte II)(AB 1995 no. 58).

De looptijd van beide leningen is 5 jaar terwijl de rente op deze leningen respectievelijk 7 7/8% en 7 5/8% 's jaars bedraagt.

Conform het gestelde in artikel 3 van de Landsverordening schatkistpapier (AB 1987 no. 3) dient de Rekenkamer een schriftelijk verslag van de Centrale Bank van Aruba te ontvangen inzake de door haar verrichte handelingen in verband met de plaatsing van schatkistpapier. Het laatste door de Rekenkamer ontvangen schriftelijk verslag betrof het dienstjaar 1994.

16 Personeelssamenstelling en -uitgaven

16.1 Algemeen

Het medio 1992 opgestarte automatiseringsproject werd in januari 1995 operationeel. In verband met de onderzoeken naar de achterstallige jaarrekeningen is het de Rekenkamer in 1995 niet gelukt de opzet en werking van het nieuwe salaris informatie systeem ("PIMS") te beoordelen.

In het kader van het onderzoek van de jaarrekening 1995 is de Rekenkamer bezig met de beoordeling van de rechtmatigheid van de salarisuitgaven 1995. In het rapport inzake het onderzoek naar de jaarrekening 1995 zal hierop nader worden ingegaan. Doch nu al wenst de Rekenkamer bij de salarisuitgaven enige opmerkingen te plaatsen:

- De Rekenkamer stelde vast dat er personeelsdossiers ontbraken en dat een groot deel van de aanwezige personeelsdossiers incompleet was;
- Er werden bevorderingen toegekend met een groot aantal jaren terugwerkende kracht (bijv. met ingang van 1986);
- Conform afspraak werden, voor wat betreft politiek gebonden arbeidscontracten, extra periodieke verhogingen toegekend;
- Er werd vooruitlopend op de herziening van de bezoldigingsregeling persoonlijke toelagen aan bepaalde hoofden van diensten toegekend; echter, de ingangsdata van deze persoonlijke toelagen verschilden.

De Rekenkamer achtte deze ontwikkelingen zorgelijk vanwege het feit dat deze besluiten indruisten tegen bestaande wetgeving en vanwege de precedentenwerking, die hiervan uitging.

Net als in de voorgaande jaren trachtte de Rekenkamer aan de hand van de betaalsrollen van december 1995 vast te stellen hoeveel personeelsleden in dienst (d.i. exclusief gepensioneerden, onder-

standstrekkers, oorlogsslachtoffers, ex-bestuurders) van het Land Aruba waren. Het totaal aantal personeelsleden volgens deze betaalsrollen werd getoetst aan de gegevens verkregen van de Directie Personeel en Organisatie (DPO). Het aantal personeelsleden per 31 december 1995 bedroeg volgens de betaalsrollen 171 minder dan het totaal aantal personeelsleden volgens DPO. Dit verschil zal nader geanalyseerd en verklaard moeten worden in het kader van het jaarrekeningonderzoek. Ondanks dit nog uit te zoeken verschil wil de Rekenkamer het verloop in het aantal personeelsleden niet onvermeld laten.

In de hiernavolgende overzichten zijn achtereenvolgens opgenomen het aantal personeelsleden, ontleend aan de betaalsrollen van ultimo december van de jaren 1990 tot en met 1995 en het aantal personeelsleden ten laste van de Algemene Dienst, gespecificeerd naar schaalindeling. In verband met het nog te verklaren verschil met de gegevens van DPO dient het aantal personeelsleden van de Algemene Dienst met de nodige voorzichtigheid te worden gebruikt. In het totaal aantal personeelsleden, vastgesteld aan de hand van de betaalsrollen over december 1995, waren niet begrepen:

- personeelsleden die pas aan het eind van het jaar in dienst waren getreden. Deze personeelsleden, die bij wijze van voorschot per mandaat werden uitbetaald, zouden in principe een relatief kleine groep moeten zijn.
- een aantal personeelsleden dat wel in dienst was maar om de een of andere reden geen salaris ontving. Het ging hier om een relatief klein aantal personen, dat voornamelijk vrijstelling van dienst zonder behoud van inkomen genoot.

Voorts werden in onderstaande tellingen niet begrepen:

- Statenleden;
- Ministers;
- Leden van de Algemene Rekenkamer Aruba, Raad van Advies en Sociaal-Economische Raad;
- Dienstplichtige militairen;
- Stagiairs;
- Onbezoldigden (o.a. technische bijstanders, docenten e.d.).

Overzicht 16.1-1: Aantal personeelsleden[3] in overheidsdienst 1990 tot en met 1995

	Ultimo					
Omschrijving:	**1990**	**1991**	**1992**	**1993**	**1994**	**1995**
Overheid:						
Algemene Dienst	2797	2958	3245	3400	3373	3044
Onderwijzend personeel (openbaar)	256	260	266	273	301	347
Luchthavendienst	150	151	184	185	188	193
Dienst Openbare Werken	236	233	279	280	273	207
Water- en Energiebedrijf	279	273				
Landsbedrijf Ontwikkelingsprojekten		5	6	5	6	6
Sub-totaal:	**3718**	**3880**	**3980**	**4143**	**4141**	**3797**
Semi-Overheid:						
SETAR	337	353	398	402	395	362
Aruba Ports Authority	12	12	10	6	6	3
Sociale Verzekeringsbank	52	55	63	66	69	67
Volkskredietbank	8	9	9	9	8	5
Algemene Pensioenfonds Aruba	13	18	22	23	26	27
Sub-totaal	**422**	**447**	**502**	**506**	**504**	**464**
TOTAAL	**4140**	**4327**	**4482**	**4649**	**4645**	**4261**

[3] In het vorenstaande overzicht werd geen onderscheid meer gemaakt tussen werksters/arbeiders en ambtenaren omdat dit onderscheid met ingang van 1 augustus 1990 was komen te vervallen.

Overzicht 16.1-2: Aantal personeelsleden Algemene Dienst periode 1992 tot en met 1995

Schaal	1992	1993	1994	1995
1	83	73	71	50
2	295	303	220	168
3	287	301	298	252
4	278	280	330	281
5	290	312	299	241
6	293	337	354	354
7	234	240	257	245
8	186	213	212	188
9	147	147	160	179
10	118	125	122	125
11	46	51	53	50
12	100	102	99	92
12A	14	15	15	13
13	58	65	61	52
13A	6	6	6	6
14	13	13	13	16
15	20	20	22	23
16	8	8	12	14
16A	20	18	19	20
>16	3	2	0	0
1p	14	13	11	9
2p	69	58	44	41
3p	71	88	106	37
4p	10	10	9	79
5p	47	47	46	8
6p	23	13	12	1
7p	1	11	12	46
8p	2	4	4	16
9p	0	0	0	11
10p	0	0	0	1
11p	1	1	1	2
12p	1	1	1	1
13p	0	0	0	1
Arbeiders en Werksters	485	494	474	385
18A t/m 34 onderwijzend pers.	8	10	5	0
Eredienst	14	13	16	16
Overige zonder schaal	0	6	9	21
TOTAAL AANTAL PERSONEELSLEDEN	3245	3400	3373	3044

Uit de verdere analyse van het personeel, onderverdeeld naar schaalindeling, viel op dat:

- er van een afname van het personeel tot schaal 6 sprake was; deze daling hing voor een belangrijk gedeelte samen met de gebruikmaking van de lumpsumregeling.
- bepaalde functies werden beloond op basis van schalen, waarin de geldende bezoldigingsregeling niet voorzag, c.q. voorziet.

Ter adstructie: Volgens de Bezoldigingsregeling Aruba 1986 (AB 1985 no. 68), zoals gewijzigd, zijn er 12 functies (11 directeuren w.o. de directeur van de sedert 1992 opgeheven Directie Energiezaken en 1 secretaris van de Ministerraad) die met schaal 15 worden beloond. In werkelijkheid werden in 1992 tot en met 1995 respectievelijk 20, 20, 22 en 23 werknemers ingeschaald in schaal 15. Ditzelfde beeld komt naar voren bij de ingeschaalde functies in schaal 16. Op grond van de Bezoldigingsregeling Aruba 1986 worden 9 functies (inclusief het per 1 januari 1992 verzelfstandigde WEB) beloond op basis van schaal 16. Volgens de salarisadministratie kregen echter in 1992 tot en met 1995 respectievelijk 8, 8, 12 en 14 personeelsleden salaris uitbetaald op basis van schaal 16. De Rekenkamer moet op grond van deze gegevens de conclusie trekken dat de uitzonderingen bij de inschaling van personeel de overhand dreigen te krijgen boven de regel.

Voorts constateerde de Rekenkamer dat aan het overgrote deel van de directeuren in schaal 15 en 16 en enkele in schaal 14 -vooruitlopend op de herziening van de Bezoldigingsregeling- een toelage ex artikel 25 van de LMA werd toegekend. Opvallend daarbij was bovendien dat de ingangsdata van deze toegekende toelagen van elkaar verschilden. De Rekenkamer wijst er in dit verband op dat de toelage ex artikel 25 van de LMA niet hiervoor bedoeld is; bovendien getuigen de willekeurige toekenning en de willekeurige ingangsdata van de toegekende toelagen niet van een evenwichtig personeelsbeleid.

Evenals in haar vorig jaarverslag dringt de Rekenkamer erop aan vanwege de precedentenwerking die hiervan uitgaat de (hoogste)

prioriteit te geven aan het functiewaarderingsproject voor het gehele overheidsapparaat. De Rekenkamer begreep inmiddels dat van regeringswege groen licht werd gegeven om het 'Project Functiewaardering' voort te zetten.

16.2 Lumpsumregeling

Bij Landsverordening uitkering bedrag-ineens (AB 1995 no. 25) werd de mogelijkheid geregeld tot het doen van een uitkering van een bedrag-ineens aan personen die op hun verzoek uit de overheidsdienst zijn ontslagen.

De Rekenkamer startte onlangs een onderzoek naar de rechtmatigheid en doelmatigheid van de uitkeringen op basis van de hiervoren genoemde landsverordening, in het vervolg lumpsumuitkeringen genaamd. Dit onderzoek, dat nog afgerond dient te worden, liep vertraging op omdat de Rekenkamer niet over een primaire vastlegging kon beschikken van de binnengekomen aanvragen voor een lumpsumuitkering. Daardoor had de Rekenkamer ook geen zekerheid dat alle aanvragen werden afgehandeld en ook werden gehonoreerd. De Rekenkamer betreurt deze gang van zaken. Voorts stelde de Rekenkamer vast dat -blijkens het verslag betreffende de presentatie van de 'werkgroep Lumpsum'- de Ministerraad het instellen van een beoordelingscommissie niet nodig oordeelde omdat er tot dan toe geen concentratie van ontslagaanvragen bij eenzelfde dienst was geconstateerd. De Rekenkamer merkt op dat het bepaalde in het derde lid van artikel 3 juncto het eerste lid van artikel 4 van de Landsverordening uitkering bedrag-ineens niet voorziet in deze beoordeling door de Ministerraad op welk tijdstip dan ook.

In het kader van een onderzoek naar de rechtmatigheid en doelmatigheid van de lumpsumuitkeringen zal hierop nader worden ingegaan.

16.3 Personeelsvoorschotten

In de Landsverordening tot vaststelling van de begroting van het Land Aruba voor het dienstjaar 1995 is in verband met de verstrekking van voorschotten aan personeel (begrotingspost 6980.0400) een bedrag van Afl. 0 (1996: Afl. PM) opgenomen. Desalniettemin werd in 1995 ca Afl. 2,2 miljoen aan personeelsvoorschotten verstrekt zonder dat -voorzover de Rekenkamer bekend- de vorengenoemde landsverordening werd gewijzigd.

Personeelsvoorschotten werden volgens de desbetreffende ministeriële beschikkingen verstrekt op grond van het Voorschotbesluit (AB 1957 no. 26), zoals gewijzigd. De hierop betrekking hebbende artikelen luiden als volgt:

Artikel 14

Personeelsvoorschotten kunnen worden verleend aan ambtenaren of daarmede gelijk te stellen personen en aan werklieden, in dienst of ter beschikking gesteld van het eilandgebied.

Artikel 15

Een voorschot kan worden gegeven:

a. *op bezoldigingen, vaste toelagen en lonen, voor de eerste aanschaffing van een vervoermiddel, wanneer het in het belang van de uitoefening van de dienst van de betrokkene noodzakelijk wordt geacht, dat hij over een eigen vervoermiddel beschikt, hetwelk hij bereid is ten behoeve van de dienst te gebruiken tegen de geldende vergoedingen;*
b. *op door het eilandgebied te vergoeden uitgaven wegens reis- en/of verblijfkosten, wanneer het te verwachten is, dat de reis langer dan drie dagen zal duren. In bijzondere gevallen kan ook bij reizen van kortere duur een voorschot worden verleend;*
c. *op bezoldigingen, verlofbezoldigingen daaronder begrepen, ter voldoening van overtochtskosten van leden van het gezin van de betrokkene, die door hem naar Nederland of naar elders worden gezonden vóór hij zelf met verlof daarheen vertrekt, ook al heeft hij op dat ogenblik zelf nog geen recht op vrije overtocht, mits die leden van het gezin vallen onder artikel II, eerste lid onder c, van het koninklijk besluit van 30 mei 1924 (Pb. 1924 no. 31), zoals gewijzigd;*

d. *op bezoldigingen, vaste toelagen en lonen, ter voldoening van ziektekosten van de betrokkene en/of leden van zijn gezin;*
e. *op bezoldigingen, vaste toelagen en lonen, ter voldoening van verhuiskosten in verband met de overplaatsing van de betrokkene;*
f. *op bezoldigingen, vaste toelagen en lonen, in bijzondere gevallen, ter beoordeling van het Bestuurscollege.*

Artikel 16

1. *Het bedrag van het voorschot, bedoeld in artikel 15 onder a, b en f, wordt in elk voorkomend geval door het Bestuurscollege vastgesteld. Het voorschot voor de aanschaffing van een vervoermiddel bedraagt ten hoogste Afl. 2.500.*
2. *Het voorschot, bedoeld in artikel 15 onder c, bedraagt hetgeen volgens geldende tarieven of speciale overeenkomsten voor de overtochtskosten nodig is, doch niet meer dan het passagegeld rechtstreeks naar Nederland, volgens door het Bestuurscollege vast te stellen maximumtarieven, behoudens in de gevallen waarin, naar het oordeel van het Bestuurscollege, aanleiding bestaat een hoger bedrag als voorschot te verlenen.*
3. *Het bedrag van het voorschot, bedoeld in artikel 15 onder d en e, wordt gesteld op ten hoogste het bedrag van de vermoedelijk te verwachten kosten.*

Dit Voorschotbesluit komt echter niet voor op de z.g. positieve lijst, behorende bij de Eilandsverordening van 20 september 1985 tot vaststelling van een ontwerp-landsverordening ter uitvoering van additioneel artikel I van de ontwerp-Staatsregeling van Aruba (ontwerp-Algemene overgangsregeling wetgeving en bestuur) (AB 1985 no. 30). Zoals in hoofdstuk 3 vermeld, werd er binnen de commissie tot wijziging van de Comptabiliteitsverordening reeds enige jaren gewerkt aan een concept-personeelsvoorschottenbesluit. Echter, dit besluit werd ten tijde van het schrijven van dit jaarverslag nog niet goedgekeurd. Derhalve ontbreekt er vanaf 1986 een wettelijke basis voor het verstrekken van personeelsvoorschotten.

Van de in 1995 verstrekte personeelsvoorschotten was ten tijde van het schrijven van dit jaarverslag een bedrag van Afl. 1.497.705,00 (d.i. circa 70% van het totaalbedrag, verstrekt aan personeelsvoorschotten) geformaliseerd door middel van ministeriële beschikkingen; de overige voorschotten dienen nog te worden geformaliseerd of gecorrigeerd. In dit verband wordt kortheidshalve verwezen naar

punt 5 op bladzijde 83 van dit rapport. In het kader van het onderzoek naar de jaarrekening 1995 zal hierop nader worden ingegaan.

De ontvangen ministeriële beschikkingen maakten melding van de doelen waarvoor de voorschotten werden verstrekt; deze zijn als volgt te specificeren:

	Doel personeelsvoorschot	Bedrag
1	Aanschaf vervoermiddel	71.500,00
2	Reparatie vervoermiddel	194.500,00
3	Sanering van schulden	54.200,00
4	Bekostiging van vervolgopleiding	8.075,00
5	Reparaties/onderhoud woning	102.000,00
6	Aanschaf huis, bouw huis	102.000,00
7	Aanschaf inboedel	68.500,00
8	Verhuizing ivm studie-opdracht/indiensttreding	10.500,00
9	Tandheelkundige behandeling	47.200,00
10	Reis-/verblijfkosten sociale begeleider bij medische behandeling in het buitenland	10.000,00
11	Kosten medische behandeling in het buitenland	123.780,00
12	Begrafenis/crematie	6.000,00
13	Overtocht i.v.m. begrafenis/crematie	3.500,00
14	Privédoeleinden	26.800,00
15	Reden Minister van Financiën/Minister-President bekend	277.000,00
16	Reis naar buitenland	8.000,00
17	Huisvesting ivm overplaatsing	5.000,00
18	Medische behandeling en reparatie auto	4.000,00
19	Bouwen van koraalmuur	3.000,00
20	Studiereis	4.400,00
21	Huisraad en kleding	3.000,00
22	Deelname bowling toernooi	1.500,00
23	Medische kosten familielid	39.300,00
24	Medische behandeling	277.950,00
25	Onderhoud woning ouders	3.000,00
26	Aanschaf buitenboordmotor	3.000,00
27	Opleiding scuba instructeur	6.000,00
28	Ivm studiebeurs dochter	3.000,00
29	Huishoudelijk artikelen/kosten	14.500,00
30	Reparatiewerkzaamheden	10.000,00
31	Ivm huwelijk	3.000,00
32	Wijziging salaris	3.500,00
Totaal		1.497.705,00

De Rekenkamer wenst naar aanleiding van het voorgaande de volgende opmerkingen te maken:

1) Wegens het ontbreken van een wettelijke regeling voor het verstrekken van personeelsvoorschotten is het aan te bevelen met enige voortvarendheid het ontwerp-landsbesluit personeelsvoorschotten, dat door de comptabiliteitscommissie werd voorbereid en diverse keren aan de Minister van Financiën werd aangeboden doch die steeds voor wijzigingen werd geretourneerd, vast te

stellen. In een volgend jaarverslag zal de Rekenkamer inhoudelijk terugkomen op het dan hopelijk vastgestelde Landsbesluit personeelsvoorschotten.

2) Volgens de Directie Financiën was het opnemen van een bedrag van Afl. 0 in de begroting 1995 gebaseerd op de veronderstelling dat de in dat jaar te verstrekken personeelsvoorschotten konden worden gefinancierd uit de aflossingen van de in het verleden verleende personeelsvoorschotten. Bij het onderzoek van de jaarrekening 1995 zal worden onderzocht of deze veronderstelling reëel was.

3) De Rekenkamer ziet niet in waarom het besluit over het al dan niet verstrekken van een voorschot op basis van het Landsbesluit personeelsvoorschotten aan de Minister van Financiën wordt voorbehouden. Over het algemeen gaat het om relatief kleine bedragen. Naar de mening van de Rekenkamer is het uit het oogpunt van doelmatigheid aan te bevelen het nemen van een besluit te mandateren aan bijvoorbeeld de directeur der Directie Financiën.

4) Vooropgesteld wordt dat ten tijde van het schrijven van dit jaarverslag geen wettelijke basis aanwezig was voor het verstrekken van personeelsvoorschotten. Niettemin meent de Rekenkamer -gezien de motivering van de bij ministeriële beschikkingen geformaliseerde personeelsvoorschotten- erop te moeten wijzen dat er sprake is van een wildgroei in de doelen, waarvoor deze voorschotten worden verstrekt.

5) Blijkens het grootboek 1995 (uitdraai dd. 17 augustus 1996) werd een bedrag groot Afl. 134.028 geboekt ten laste van personeelsvoorschotten terwijl dit bedrag netto-salarissen betrof, die bij wijze van voorschot werden uitbetaald. Voorzover de Rekenkamer dit kon nagaan was dit bedrag, in het kader van de opstelling van de jaarrekening 1995, nog niet overgeboekt naar salarissen. Indien nodig komt de Rekenkamer hierop terug in haar rapport van bevinding omtrent jaarrekening 1995.

17 Gesubsidieerde instellingen

In artikel 31 van de LARA zijn de volgende bepalingen opgenomen:

1. *Elke instelling, vereniging, corporatie, naamloze vennootschap, stichting, of ander lichaam, in het genot van subsidie ten laste van het Land of het beheer voerend over gelden of goederen, vanwege het land verstrekt, is verplicht op de eerste vordering van de Algemene Rekenkamer binnen de daarbij gestelde termijn aan haar over te leggen periodieke overzichten van het gehele geldelijke beheer en van de vermogenstoestand.*
2. *Dezelfde verplichting bestaat voor geldelijke instellingen, verenigingen, corporaties, naamloze vennootschappen, stichtingen of andere lichamen, bij het beheer waarvan het geldelijk belang van het land rechtstreeks of zijdelings is betrokken.*
3. *De Algemene Rekenkamer kan tevens overlegging vorderen van de rapporten dergenen, die in opdracht van het lichaam deze overzichten hebben gecontroleerd of van terzake uitgebrachte rapporten van de controlediensten der uitvoerende organen.*
4. *De betrokken Ministers zijn verplicht een volledige lijst van alle lichamen, als in dit artikel bedoeld, ter beschikking van de Algemene Rekenkamer te stellen en alle wijzigingen daarin aanstonds aan haar op te geven.*

Aan het gestelde in het hierboven geciteerde vierde lid werd nimmer gevolg gegeven.

In 1995 besteedde de Rekenkamer slechts aandacht aan de gesubsidieerde instellingen in het kader van de onderzoeken van de achterstallige jaarrekeningen. Hierbij moest de Rekenkamer vaststellen dat deze gesubsidieerde instellingen grote achterstanden kenden in het opleveren van hun jaarrekeningen.

De Rekenkamer moest concluderen dat nog steeds niet werd voldaan aan de bepalingen van artikel 6 van de Subsidieverordening instellingen van openbaar nut (AB 1990 no. GT 34), waarin wordt gesteld dat een subsidie-aanvrage vergezeld dient te gaan van o.a. de rekening van inkomsten en uitgaven of die van baten en lasten van het afgelopen jaar (artikel 6 letter b). Voorts moet op grond van artikel 7 van deze subsidieverordening de aanvraag om een algemene sub-

sidie worden ingediend binnen twee maanden na afloop van het jaar waarop de in artikel [redacted] letter b bedoelde stukken betrekking hebben.

In afwachting van de wijziging van de Subsidieverordening werd van overheidswege oogluikend toegestaan dat van de regels werd afgeweken zonder dat daarop een sanctie (opschorten c.q. intrekken en terugvorderen van reeds verstrekte subsidies) volgde.

Bijlage 1: Salarissen 1996 beleidsbegroting

Functie	Bezoldiging	Overwerk	Kind.toel	Uitk/bel	Per verh	Vakuitk	ECL 11	1996	Verschil
6001.0000	636,000	0	3,100	114,500	800	44,200	798,600	798,600	0
6001.0100	903,900	12,000	7,500	9,800	5,500	54,000	992,700	992,700	0
6001.0200	110,200	0	0	58,700	0	10,000	178,900	178,900	0
6006.0000	1,428,300	0	14,800	108,200	2,100	90,800	1,644,200	1,644,200	0
6009.0000	1,824,600	0	1,800	261,200	1,200	122,400	2,211,200	1,835,500	375,700
6009.0100	504,100	20,000	6,900	0	6,200	30,100	567,300	567,300	0
6012.0000	300,300	0	2,600	0	0	17,700	320,600	320,600	0
6015.0000	152,500	0	0	6,800	400	9,400	169,100	169,100	0
6018.0000	247,700	0	1,400	0	1,000	14,400	264,500	264,500	0
6024.0000	488,600	50,000	10,700	8,100	3,400	29,700	590,500	590,500	0
6030.0000	1,244,900	0	19,700	10,700	7,500	74,100	1,356,900	1,356,900	0
6032.0000	750,900	0	9,000	3,600	8,200	45,000	816,700	816,700	0
6036.0000	1,104,800	0	23,400	7,300	8,100	66,700	1,210,300	1,210,300	0
6036.0200	401,700	0	12,600	0	1,000	23,300	438,600	438,600	0
6039.0000	655,500	30,000	15,600	0	11,000	39,400	751,500	751,500	0
6042.0000	540,700	9,000	4,500	0	2,500	31,900	588,600	588,600	0
6045.0000	1,602,000	0	17,200	14,700	15,200	95,900	1,745,000	1,745,000	0
6045.0100	203,300	0	7,000	2,200	3,000	12,500	228,000	228,000	0
6050.0100	134,000	2,000	5,900	600	1,300	8,300	152,100	152,100	0
6050.0200	171,200	0	4,300	0	900	10,200	186,600	186,600	0
6050.0300	71,200	0	700	0	500	4,200	76,600	76,600	0
6050.0400	121,100	0	5,600	0	0	7,400	134,100	134,100	0
6100.0000	328,600	0	3,200	33,900	1,200	21,000	387,900	387,900	0
6103.0000	1,237,000	0	14,000	4,200	6,700	71,300	1,333,200	1,333,200	0
6103.0100	3,602,000	3,000	94,200	210,400	55,000	227,400	4,192,000	4,192,000	0
6106.0000	670,100	800	3,900	18,900	3,000	39,600	736,300	736,300	0
6109.0000	1,534,200	5,000	28,100	5,100	11,700	89,300	1,673,400	1,673,400	0
6109.0100	506,500	2,500	8,300	37,900	3,800	31,600	590,600	590,600	0
6112.0000	3,371,900	80,000	101,100	192,600	29,900	205,600	3,981,100	3,981,100	0
6115 0200	3,275,100	1,000,000	75,600	212,000	51,800	206,800	4,821,300	4,821,300	0
6118.0000	11,355,200	3,236,100	249,500	447,400	129,700	695,200	16,113,100	16,540,100	-427,000
6121.0000	1,236,700	0	22,100	5,100	11,600	72,500	1,348,000	1,348,000	0
6124.0000	1,135,800	0	17,600	0	9,200	66,000	1,228,600	1,228,600	0
6124.0100	909,900	0	5,100	11,700	0	53,000	979,700	979,700	0
6127.0000	275,100	0	2,600	0	1,500	15,900	295,100	295,100	0
6127.0100	926,500	12,000	18,200	0	5,100	54,200	1,016,000	1,046,000	-30,000
6127.0200	76,600	80,000	4,300	1,500	900	4,800	168,100	168,100	0

6130.0000	687,600	15,000	10,500	300	3,500	39,700	756,600	1,095,500	-338,900
6133.0000	352,500	0	4,400	10,200	2,500	21,200	390,800	390,800	[illegible]
6199.0000	0	0	0	0	0	0	0	703,600	-703,600
6200.0000	572,000	0	3,200	92,400	800	39,100	707,500	707,500	0
6203.0000	1,420,500	0	26,600	20,100	9,100	85,400	1,561,700	1,561,700	0
6203.0500	1,000	0	0	2,400	0	200	3,600	3,900	-300
6205.0000	0	0	0	0	0	0	0	71,800	-71,800
6206.0000	500,500	17,500	14,400	4,500	500	28,700	566,100	566,100	0
6206.0100	346,600	0	4,500	100	2,900	20,600	374,700	374,700	0
6206.0200	199,100	21,200	2,000	3,300	500	12,000	238,100	238,100	0
6206.0300	119,400	0	1,800	0	1,000	7,100	129,300	129,300	0
6206.0400	39,400	0	2,000	0	0	2,500	43,900	43,900	0
6212.0000	1,347,100	130,000	25,200	13,800	10,200	80,900	1,607,200	1,607,200	0
6212.1000	248,700	0	4,300	0	2,900	8,700	264,600	264,600	0
6212.3000	794,800	0	4,900	0	1,200	18,000	818,900	818,900	0
6212.4000	112,300	0	0	0	700	4,600	117,600	117,600	0
6212.6000	185,300	0	2,600	0	500	9,200	197,600	197,600	0
6215.0000	360,000	10,000	6,000	0	1,800	19,200	397,000	397,000	0
6299.0000	332,800	0	8,900	0	5,300	20,100	367,100	402,800	-35,700
6304.0000	623,400	7,500	8,100	0	6,000	36,900	681,900	681,900	0
6306.0000	2,882,300	500,000	78,800	325,000	6,400	192,300	3,984,800	3,992,800	-8,000
6309.0000	1,357,300	18,700	34,300	21,200	11,600	79,600	1,522,700	1,522,700	0
6312.0000	2,447,200	110,000	36,000	0	18,700	121,600	2,733,500	2,733,500	0
6400.0000	584,400	0	3,800	105,100	600	40,700	734,600	734,600	[illegible]
6403.0000	2,779,000	150,000	66,900	20,200	31,800	162,200	3,210,100	3,210,100	0
6406.0000	2,102,000	12,000	31,400	102,200	14,200	131,200	2,393,000	2,393,000	0
6406.0100	265,000	23,000	5,700	16,100	2,700	16,800	329,300	329,300	[illegible]
6409.0000	502,300	0	11,100	10,200	2,300	30,700	556,600	556,600	0
6412.0000	53,900	0	0	0	0	3,200	57,100	57,100	0
6500.0000	613,200	0	5,000	53,900	2,000	39,300	713,400	713,400	0
6503.0100	432,900	0	8,100	0	1,900	25,300	468,200	468,200	0
6506.0000	1,154,500	3,000	20,100	1,200	9,300	67,100	1,255,200	1,255,200	0
6509.0000	128,500	0	700	0	0	7,600	136,800	136,800	0
6509.0100	453,600	0	1,300	0	0	26,700	481,600	1,785,200	-1,303,600
6509.0200	589,400	0	10,200	54,000	5,200	38,400	697,200	697,200	0
6509.0300	211,400	0	4,500	0	1,500	12,800	230,200	230,200	0
6512.0100	343,900	0	6,300	0	2,500	20,600	373,300	373,300	0
6512.0200	530,100	0	6,500	0	0	29,600	566,200	566,200	0
6515.0000	508,700	25,000	15,300	43,200	4,600	33,300	630,100	630,100	0
6515.0100	282,500	0	1,400	0	1,000	16,500	301,400	301,400	0

6515.0200	530,300	0	9,200	[illegible]	0	31,600	571,100	571,100	- 0
6515.0300	1,023,400	0	18,200	190,900	2,300	72,400	1,307,200	1,307,200	0
6515.0400	1,802,100	0	24,800	101,300	0	112,800	2,041,000	2,041,000	0
6515.0500	533,600	11,000	7,900	26,000	1,900	32,800	613,200	613,200	0
6518.0000	2,704,400	200,000	51,900	55,100	14,400	163,700	3,189,500	3,189,500	0
6521.0000	515,400	0	10,800	8,400	2,800	31,400	568,800	568,800	0
6521.0100	74,300	0	0	0	2,700	4,500	81,500	81,500	0
6524.0100	721,900	50,000	18,900	4,400	5,400	43,700	844,300	844,300	0
6524.0200	426,000	[illegible]	11,900	[illegible]	3,400	25,800	467,100	467,100	0
6600.0200	78,700	0	1,300	[illegible]	0	4,700	84,700	167,600	-82,900
6603.0000	516,600	0	8,800	0	2,200	30,900	558,500	558,500	0
6603.0100	500,900	0	4,600	2,100	600	29,700	537,900	537,900	0
6603.0500	316,500	0	1,800	0	4,100	18,700	341,100	395,100	-54,000
6603.0600	36,700	0	1,800	0	0	2,300	40,800	412,800	-372,000
6606.0000	2,012,100	8,000	44,000	600	27,200	121,100	2,213,000	2,213,000	[illegible]
6609.0000	831,600	7,500	20,500	14,400	6,500	51,000	931,500	931,500	0
6609.0200	0	0	0	0	0	0	0	198,000	-198,000
6612.0000	1,043,200	9,300	16,500	0	5,700	60,400	1,135,100	1,135,100	0
6612.2000	1,337,900	0	15,200	0	11,900	79,600	1,444,600	1,444,600	0
6612.3100	0	0	0	0	0	0	0	4,008,300	-4,008,300
6612.3200	0	0	0	0	0	0	0	6,810,200	-6,810,200
6612.3300	0	0	0	0	0	0	0	2,251,800	-2,251,800
6612.3400	0	0	0	0	0	0	0	533,500	-533,500
6615.0000	2,570,800	10,000	49,900	26,800	14,500	153,900	2,825,900	2,825,900	0
6615.0100	107,600	0	1,800	0	[illegible]	6,400	115,800	115,800	0
6618.0000	286,100	0	5,800	0	5,900	16,700	314,500	314,500	0
6700.0000	190,800	0	1,300	21,600	0	12,500	226,200	226,200	0
6703.0000	3,083,700	5,300	44,100	2,400	23,000	183,400	3,341,900	3,341,900	0
6706.0000	1,331,900	7,500	40,800	0	27,400	81,300	1,488,900	1,488,900	0
6710.0000	325,100	[illegible]	8,100	0	400	19,500	353,100	720,600	-367,500
6710.0100	77,100	0	2,600	0	0	4,700	84,400	0	84,400
6710.0300	70,700	0	1,300	0	0	4,200	76,200	0	76,200
6711.0000	284,100	0	1,300	0	0	16,700	302,100	2,859,900	-2,557,800
6711.0100	113,800	0	700	0	0	6,700	121,200	0	121,200
6711.0200	190,000	[illegible]	700	0	1,800	11,200	203,700	0	203,700
6711.0300	177,800	0	1,400	0	1,800	10,500	191,500	0	191,500
6711.0400	199,400	0	3,300	0	500	11,900	215,100	0	215,100
6711.0500	158,400	0	0	[illegible]	1,400	9,400	169,200	0	169,200
6711.0600	110,500	0	700	0	1,300	6,600	119,100	0	119,100
6711.0700	203,100	0	2,800	5,000	500	12,300	223,700	0	223,700

6711.0800	104,600	0	700	0	1,300	6,300	112,900	0	112,900
6711.0900	110,700	0	1,300	0	1,300	6,700	120,000	0	120,000
6711.1000	149,000	0	3,800	0	200	9,000	162,000	0	162,000
6711.1100	109,100	0	1,800	0	0	6,500	117,400	0	117,400
6711.1200	182,700	0	1,300	0	0	10,800	194,800	0	194,800
6711.1300	112,300	0	3,200	0	0	6,800	122,300	0	122,300
6711.1400	40,300	0	[illegible]	0	0	2,400	42,700	0	[illegible]
6711.1500	150,600	[illegible]	0	0	0	8,800	159,400	0	159,400
6711.1600	40,300	0	0	0	0	2,400	42,700	0	42,700
6711.1700	105,600	0	2,000	0	0	6,300	113,900	0	113,900
6711.1800	77,100	0	0	0	0	4,500	81,600	0	81,600
6711.1900	40,300	0	1,800	0	0	2,500	44,600	0	44,600
6712.0000	799,800	0	10,200	0	2,200	47,400	859,600	3,498,900	-2,639,300
6712.0100	755,700	0	4,600	0	0	44,300	804,600	0	804,600
6712.0200	393,000	0	7,700	8,000	0	23,900	432,600	0	432,600
6712.0300	671,600	0	10,600	0	2,900	39,900	725,000	0	725,000
6713.0000	449,300	0	4,400	0	1,500	26,600	481,800	14,951,800	-14,470,000
6713.0100	421,400	0	5,700	0	0	24,900	452,000	0	452,000
6713.0200	570,900	0	3,800	0	1,900	33,500	610,100	0	610,100
6713.0300	563,000	0	3,500	0	600	33,100	600,200	0	600,200
6713.0400	422,600	0	4,400	0	1,000	24,900	452,900	0	452,900
6713.0500	377,600	0	2,900	0	0	22,200	402,700	0	402,700
6713.0600	561,000	0	5,000	9,900	500	33,600	610,000	0	610,000
6713.0700	278,200	0	700	0	1,000	16,300	296,200	0	296,200
6713.0800	341,800	0	3,100	0	1,200	20,100	366,200	0	366,200
6713.0900	468,400	0	2,600	0	1,600	27,600	500,200	0	500,200
6713.1000	599,200	0	3,200	400	0	35,200	638,000	0	638,000
6713.1100	403,500	0	2,000	0	1,700	23,800	431,000	0	431,000
6713.1200	477,800	0	3,300	400	5,600	28,300	515,400	0	515,400
6713.1300	450,900	0	7,900	0	0	26,800	485,600	0	485,600
6713.1400	611,100	0	7,800	500	0	36,100	655,500	0	655,500
6713.1500	555,200	0	1,600	12,300	600	33,200	602,900	0	602,900
6713.1600	496,900	0	4,400	12,600	700	30,000	544,600	0	544,600
6713.1700	26,900	0	3,800	0	0	15,900	46,600	0	46,600
6713.1800	339,000	0	7,100	0	3,600	20,400	370,100	0	370,100
6713.1900	472,800	0	3,500	0	0	27,800	504,100	0	504,100
6713.2000	582,900	0	3,900	0	2,800	34,400	624,000	0	624,000
6713.2100	590,500	0	10,500	0	5,300	35,300	641,600	0	641,600
6713.2200	333,700	0	5,300	0	23,300	21,200	383,500	0	383,500
6713.2300	510,500	0	5,600	300	0	30,100	546,500	0	546,500

6713.2400	433,700	0	0	0	0	25,300	459,000	■	459,000
6713.2500	404,700	0	700	0	2,300	23,700	431,400	0	431,400
6713.2600	389,200	0	4,300	0	800	23,000	417,300	0	417,300
6713.2700	535,900	0	5,100	0	1,400	21,100	563,500	0	563,500
6713.9800	179,100	0	3,800	0	0	10,700	193,600	0	193,600
6714.0000	1,030,900	0	16,100	6,300	0	61,400	1,114,700	1,168,700	-54,000
6715.0000	36,700	0	2,000	3,400	0	21,700	63,800	717,900	-654,100
6715.0100	292,000	■	3,800	10,100	0	17,900	323,800	0	323,800
6720.0000	1,241,300	0	14,600	1,800	-71,000	76,500	1,405,200	2,055,900	-650,700
6720.0100	607,700	0	6,900	200	0	35,900	650,700	■	650,700
6721.0000	1,263,700	■	18,600	14,600	0	75,700	1,372,600	5,491,900	-4,119,300
6721.0100	795,000	0	7,900	2,600	1,600	47,100	854,200	0	854,200
6721.0200	481,800	0	5,900	0	17,500	29,500	534,700	■	534,700
6721.0300	651,000	0	4,200	1,200	0	38,300	694,700	0	694,700
6721.0400	780,200	0	6,400	4,800	900	46,200	838,500	■	838,500
6721.0500	592,200	■	6,000	10,700	0	35,500	644,400	0	644,400
6721.0600	432,000	0	9,900	0	0	25,800	467,700	0	467,700
6725.0000	3,912,300	0	41,400	6,900	13,700	231,200	4,205,500	4,752,500	-547,000
6728.0000	696,600	0	7,000	6,000	0	41,400	751,000	751,000	0
6729.0000	622,900	0	9,900	5,200	0	37,200	675,200	703,500	-28,300
6733.0000	732,000	0	2,500	3,600	0	43,100	781,200	1,817,700	-1,036,500
6733.0100	466,600	0	2,800	1,400	0	27,500	498,300	■	498,300
6733.0200	428,100	0	900	0	0	25,000	454,000	0	454,000
6736.0000	2,818,600	0	55,400	3,000	6,200	168,100	3,051,300	5,487,100	-2,435,800
6736.0100	1,385,000	0	28,600	3,000	1,100	82,700	1,500,400	■	1,500,400
6736.0200	861,300	0	20,500	1,200	900	51,500	935,400	0	935,400
6740.0000	39,200	■	■	0	0	2,300	41,500	1,043,500	-1,002,000
6740.0100	172,100	0	2,600	1,800	2,000	10,400	188,900	0	188,900
6741.0000	0	0	■	0	0	0	0	192,800	-192,800
6744.0000	1,002,800	0	5,600	1,200	3,200	59,000	1,071,800	1,071,800	0
6746.0000	0	0	0	0	0	■	0	826,000	-826,000
6748.0000	1,409,600	0	30,600	1,800	2,000	84,200	1,528,200	1,528,200	■
6753.0000	497,700	0	2,000	2,000	2,700	29,500	533,900	547,200	-13,300
6756.0000	1,423,600	0	18,700	■	12,400	84,200	1,538,900	1,607,100	-68,200
6760.0100	0	0	0	0	0	0	■	1,881,300	-1,881,300
6766.0000	0	0	0	0	0	0	0	290,200	-290,200
6790.0000	0	0	0	0	0	0	0	1,400	-1,400
6790.0100	■	■	0	0	0	0	■	1,400	-1,400
6790.0200	75,600	0	700	0	600	4,500	81,400	92,600	-11,200
6790.0300	0	■	0	0	0	0	0	37,100	-37,100

6790.0400	336,700	0	5,800	0	200	20,000	362,700	470,500	-107,800
6790.0500	275,500	0	3,800	4,100	1,200	16,600	301,200	420,500	-119,300
6790.0600	[illegible]	0	0	0	0	0	0	418,700	-418,700
6900.0000	234,300	0	1,300	26,700	1,400	15,500	279,200	279,200	[illegible]
6903.0000	2,125,400	50,000	33,100	24,600	14,800	126,700	2,374,600	2,324,600	50,000
6904.0000	72,100	0	700	0	0	4,300	77,100	77,100	0
6906.0000	369,900	0	3,900	20,100	2,600	22,400	418,900	418,900	0
6906.0300	1,932,200	30,300	32,200	200	19,800	114,800	2,129,500	2,099,200	30,300
6906.0600	2,601,700	80,000	48,600	6,900	22,900	156,000	2,916,100	2,882,600	33,500
6906.0900	797,300	0	13,300	0	8,500	47,700	866,800	866,800	0
6906.1200	6,398,700	375,000	148,100	167,700	30,200	393,000	7,512,700	7,137,700	375,000
6909.0000	854,400	0	13,800	0	2,100	50,800	921,100	921,100	0
6921.0000	772,900	20,000	10,400	0	7,000	45,700	856,000	836,000	20,000
6990.0000	0	0	0	0	0	0	0	12,200,000	-12,200,000
	153,200,300	6,449,200	2,549,000	3,533,000	1,048,000	9,230,800	176,010,300	212,475,400	-36,465,100
							176,010,300		-36,465,100
							0		0

Bijlage 2: Wetsteksten inzake pensioenen (ex-)bestuurders

De relevante artikelen van de thans vigerende Landsverordening van 29 oktober 1991 houdende regeling van de toekenning van uitkering en van pensioen aan Statenleden, zomede van pensioen aan hun nabestaanden (AB 1991 no. 123), luiden als volgt:

Artikel 6, vijfde lid

5. In geval van cumulatie van het pensioen van een statenlid met andere pensioenen danwel uitkeringen welke direct of indirect ten laste komen van 's Lands kas of van de kas van een ander publiekrechtelijk lichaam, vindt geen inkorting (onderstreping Rekenkamer) plaats.

Artikel 9, eerste lid

1. Het gewezen statenlid heeft aanspraak op het genot van een overbrugging tot tachtig ten honderd van de (sic) door hem als statenlid laatstelijk genoten inkomen. De duur van bovenbedoelde toelage kan maximaal een jaar bedragen en wordt als volgt berekend:
voor de eerste twee jaar dat hij onafgebroken statenlid is geweest, komt het gewezen statenlid gedurende zes maanden in aanmerking voor de hier bedoelde toelage, terwijl hij voor elk jaar gedurende hetwelk hij in aansluiting op de eerstgenoemde periode onafgebroken statenlid is geweest, in aanmerking komt voor een maand toelage. Indien het gewezen statenlid minder dan twee jaar onafgebroken statenlid is geweest wordt de periode gedurende welke hij in aanmerking komt voor de in dit artikel bedoelde toelage, naar rato ingekort. Voor de vaststelling van de periode waarover een gewezen statenlid dat langer dan twee jaar onafgebroken statenlid is geweest, in aanmerking komt voor de hier bedoelde toelage, wordt overigens een gedeelte van een jaar als een heel jaar gerekend.

De inkortingsbepalingen uit de oude landsverordening (PB 1964 no. 60), zoals gewijzigd, luidden achtereenvolgens als volgt:

Artikel 7

1. *Wordt naast het pensioen als gewezen lid der Staten op grond van andere voorschriften pensioen of uitkering bij wijze van pensioen genoten ten laste van 's Lands kas, ten laste van een publiekrechtelijk lichaam in de Nederlandse Antillen of ten laste van een door het openbaar gezag ingesteld fonds, dan wordt, indien het totaal dezer pensioenen het hoogste jaarlijkse pensioen, dat door een landsdienaar kan worden genoten op de voet van de Pensioenverordening Burgerlijke Landsdienaren 1938, verhoogd met Afl. 2000,--, overschrijdt, het pensioen als gewezen lid der Staten met het bedrag dier overschrijding verminderd.*
2. *In het geval in het voorgaande lid bedoeld, wordt de in artikel 4 lid 2 bedoelde duurtetoeslag zodanig verminderd, dat het overblijvende gedeelte daarvan en de duurtetoeslag over het krachtens andere voorschriften genoten pensioen of uitkering bij wijze van pensioen tezamen gelijk zullen zijn aan de duurtetoeslag, welke krachtens deze landsverordening over het totaal bedrag van de pensioenen is berekend.*

Artikel 8

1 *Het pensioen als gewezen lid der Staten met de daarop toegekende duurtetoeslag wordt, indien dat lid inkomsten geniet of gaat genieten uit of in verband met arbeid, beroep of bedrijf anders dan bij wijze van pensioen welke direct of door middel van subsidie indirekt ten laste komen van 's Lands kas, van de kas van een eilandgebied of van de kas van een ander publiekrechtelijk lichaam in de Nederlandse Antillen en het pensioen met de daarop toegekende duurtetoeslag vermeerderd met die inkomsten het in artikel 4 lid 1 bedoelde maximum met de daarbij behorende duurtetoeslag, overschrijdt, met het bedrag van die overschrijding verminderd.*

2. *Wordt naast het pensioen als gewezen lid der Staten op grond van andere voorschriften pensioen of uitkering bij wijze van pensioen genoten ten laste van 's Lands kas, ten laste van een publiekrechtelijk lichaam in de Nederlandse Antillen of ten laste van een door het openbaar gezag ingesteld fonds, dan wordt, indien het gewezen lid inkomsten geniet of gaat genieten als bedoeld in het voorgaande lid en het totaal der pensioenen met de daarop toegekende duurtetoeslag vermeerderd met die inkomsten het in artikel 7 lid 1 bedoelde maximum met de daarbij behorende duurtetoeslag overschrijdt, het pensioen als gewezen lid der Staten met het bedrag dier overschrijding verminderd.*
3. *Voor de toepassing van dit artikel worden pensioen en duurtetoeslag als een eenheid beschouwd.*

Bijlage 3: Lijst gebruikte afkortingen

AB	Afkondigingsblad
ARNA	Algemene Rekenkamer Nederlandse Antillen
AZV	Algemene Ziektekostenverzekering
BIDA	Bureau Interne Deskundige Aruba
CAD	Centrale Accountantsdienst
Cif	Cost, insurance, freight
DOW	Dienst Openbare Werken
DPO	Directie Personeel en Organisatie
DVZ	Directie Vreemdelingenzaken
ECL	Economische classificatie
FCL	Functionele classificatie
FINAR	Verbeteringsprogramma Financieel beheer Aruba
HOH	Dr. Horacio E. Oduber Hospitaal
IB	Inkomstenbelasting
KABNA	Kabinet van Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken
LARA	Landsverordening Algemene Rekenkamer Aruba (PB 1956 no. 35), zoals gewijzigd
LHD	Luchthavendienst
LMA	Landsverordening materieel ambtenarenrecht (AB 1989 no. GT 37)
LOP	Landsbedrijf Ontwikkelingsprojecten
PB	Publicatieblad
PPK	"Pro Paupere" Kaart
STOEB	STudent Op Eigen Benen
SVb	Sociale Verzekeringsbank
SZA	Stichting Ziekenverpleging Aruba
WB	Winstbelasting
WEB	Water- en Energiebedrijf
WSF	Wet Studiefinanciering

Bijlage 4: Lijst nog niet beantwoorde brieven 1994 - 1995

Verzonden aan	Onderwerp	Volg-nummer	Datum
Minister Economische Zaken	Stichting Aruba Hi-winds Pro-Am	94.045	25-02-1994
Minister Financiën	Controle Meerjarenplanprojecten 1992	94.061	29-03-1994
Ministerraad	Loon- c.q. salarisbeleid	94.078	15-04-1994
Minister Algemene Zaken	Openbaarmaking reglement van Orde ARA	94.091	28-04-1994
Minister Economische Zaken	Stichting Aruba Hi-winds Pro-Am	94.095	05-05-1994
Minister Welzijnsza-ken	MB Ond/1837; MB Ond/1838 d.d. 29-11-1994	94.243	19-12-1994
Minister Vervoer & Communicatie	Dienstwoningen	94.261	29-12-1994
Minister Algemene Zaken	Toeristenbureau's	95.058	27-03-1995
Economische Zaken	Subsidie Aruba Hi-winds Pro-Am	95.059	27-03-1995
Ministerraad	Planning controle landsrekenin-gen 1987 t/m 1995	95.072	19-04-1995
Minister Financiën	Jaarrekeningen 1986-1993 Soli-dariteitsfonds	95.076	27-04-1995
Minister Algemene Zaken	Waarnemingstoelage MB 20-2-1995	95.103	15-06-1995
Minister Welzijnsza-ken	MB ond/660; ond/661; ond/662; ond/684; ond/685; ond/686	95.114	30-06-1995
Minister Welzijnsza-ken	Studieleningen	95.120	31-07-1995
Minister Financiën	Rapport CAD-95.016 inz. koers-verschil bij het wisselen van dollars bij de Inspectie I & A	95.127	11-08-1995
Minister Algemene Zaken	Reglement van Orde ARA	95.147	29-08-1995
Minister Economische Zaken	Stage-overeenkomst	95.157	11-09-1995
Minister Economische Zaken	V.I.P.-card	95.158	11-09-1995
Minister Algemene Zaken	Dienstreis verslag	95.179	30-10-1995
Ministerraad	Monitoring commissies	95.191	10-11-1995
Minister Financiën	Controle jaarrekening	95.192	10-11-1995